

BONT ALLERLEI

Magazine IVN Alphen aan den Rijn 1 - 2026
jaargang 47

ivn natuur
educatie
Alphen aan den Rijn

NATUURLIJK AVIFAUNA

Nieuw in 2025
gierenvallei

AVIFAUNA.NL

Hoorn 59
2404 HG Alphen a/d Rijn
0172 - 256 256
contact@avifauna.nl

Barend van Zwieten

Alphen aan den Rijn

lijstenmakerij

grote keuze in houten- en aluminiumprofielen
passepartouts, wissellijsten en diverse soorten glas

teken- & kunstschildersmaterialen

olie-, acryl-, aquarel en olieverf, penselen
papier, schildersdoeken, panelen
pastelkrijt, kleur- en grafietpotloden, houtskool
en heel veel meer!

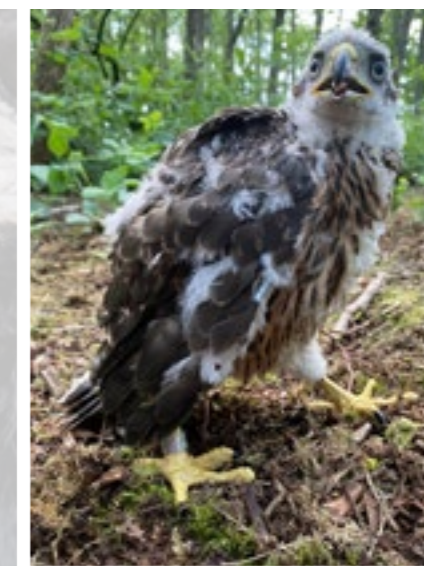
Hoofdstraat 141
2406 GG Alphen a.d. Rijn
T: 0172 473236
info@barendvanzwieten
www.barendvanzwieten.nl

Inhoudsopgave

6 - Stef Strik neemt afscheid

16 - Monitoring roofvogels

20 - Planologie: opkomen voor de natuur

Hier kan ook uw advertentie staan.

In Bont Allerlei kunt u adverteren al vanaf € 43,95 per jaar voor 1/8 pagina in 4 edities. Dat is nog geen € 11,- per uitgave. Meer informatie? Neem contact op met ons op via ivnbontallerlei@gmail.com of 06 - 13 18 78 00.

ivn natuur
educatie
Alphen aan den Rijn

Tot en met 07 februari 2026 heeft IVN Alphen aan den Rijn de volgende nieuwe leden mogen verwelkomen:

Renske de Beer,
Monica Geldhof,
Rob Verhoeven,
Bas de Leeuw,
Bertus de Lange,
Ingmar Westerman,
Anouk Otto-Luik,
Jolanda de Vries,
Karin den Hooglander,
Gerda Drop.

En verder:

- 04 - Van het bestuur
- 05 - Nieuwjaarsbijeenkomst IVN
- 08 - Fladderaars natuurtentoonstelling
- 09 - Jeugd: overleven in de natuur
- 10 - Kerstworkshops om nooit te vergeten
- 11 - Jeugd: min 15 gr en toch in de weer
- 12 - Geerplas, verborgen parel Groene Hart
- 13 - Eindejaars Plantenjacht 2025
- 14 - Het jubileumjaar is voorbij!
- 17 - Natuurkijkers in de nieuwe Driemanspolder
- 18 - Voorbereiding NGO van start
- 19 - Excursie Waterleidingduinen
- 21 - Gelezen
- 22 - Expositie Buiten in de natuur bèn je de natuur
- 23 - nieuwe Coördinator Fladderaars gezocht
- 24 - Resultaat 15 jaar vrienden van het Heempad
- 26 - agenda
- 28 - Optreden Poëtische snaren
- 29 - Contactgegevens Bestuur en Werkgroepen
- 30 - Colofon/bij de Cover

Bont Allerlei is het verenigingsblad van IVN Alphen aan den Rijn met informatie over de werkgroepen en activiteiten van IVN Alphen aan den Rijn, die zijn geweest of nog gaan komen. Verder verenigingsinformatie.

Onderlinge Verzekeren?

Onderlinge Rijn en Aar!

Onderlinge 'Rijn en Aar' U.A.

Graaf Albrechtstraat 2-A
2415 AW Nieuwerbrug
t: (0348) 688 316
info@ovmrijnenaar.nl

Vosholstraat 1
2461 AB Ter Aar
t: (0172) 605 700
www.onderlingerijnaar.nl

Diergeneeskundig Centrum
Alphen a/d Rijn
Alle zorg onder één dak!

Van Eijckstraat 19
2406 TZ Alphen aan den Rijn
0172-471111
www.diergeneeskundigcentrum-alphen.nl

De eerste maanden van 2026 zijn alweer voorbij, toch herinneren we ons de eerste sneeuwweek van januari nog goed. Het was lange tijd geleden dat we met de (klein) kinderen in de sneeuw op de slee konden spelen. Ook de schaatsliefhebbers onder ons hebben enkele dagen kunnen genieten van de ijsbaan aan de Otweg in Boskoop. Het was er een gezellige drukte.

Inmiddels zijn we op weg naar het voorjaar en hebben de werkgroepen hun eerste activiteiten van het jaarplan 2026 alweer uitgevoerd. De lezingen werkgroep heeft enkele drukbezochte avonden gehad en de VLB-groep heeft al op vele dagen actief gewerkt in het landschap.

Na ons geweldige jubileumjaar hopen we dat ook dit jaar de activiteiten drukbezocht blijven worden. We mogen inmiddels onze nieuwsbrief naar een grote groep belangstellende sturen (>800 adressen). Dit heeft tot resultaat dat we veel aanmeldingen krijgen voor onze educatieve activiteiten. We zijn er als vereniging heel blij mee.

Na de ALV van december heeft u allen de "noodbrief" van het bestuur mogen ontvangen betreffende onze zoektocht naar nieuwe bestuursleden en/of coördinatoren. We zijn als bestuur blij met de eerste reacties hierop. Mogelijk kunnen we met de ALV in het voorjaar ons bestuur uitbreiden. Helaas heeft de zoektocht naar een nieuwe voorzitter nog geen resultaat opgeleverd. U kunt nog altijd reageren. We zijn binnen het bestuur wel zoekende naar oplossingen mocht er geen nieuwe voorzitter benoemd kunnen worden. Immers: Een bestuur zonder voorzitter willen we niet!

Voor u ligt weer een prachtig samengestelde Bont Allerlei. We zijn als bestuur de redactie hiervoor dankbaar, echter maken we ons wel zorgen over de steeds weer stijgende kosten voor het drukken van zo'n exemplaar. Vanuit het bestuur willen we dan ook in de komende ALV met voorstellen komen om de betaalbaarheid van ons verenigingsblad binnen de perken te kunnen houden. Verschillende opties zullen we bespreken en aan de leden voorleggen.

Binnen het bestuur is besloten dat we vanaf januari 2027 weer samen met de IVN-afdelingen Nieuwkoop en IJssel en Gouwe gaan starten met een Natuurgidsenopleiding (NGO). Inmiddels wordt hieraan al hard gewerkt door Wiepke Warmerdam en Mireille van Duuren om dit voor te bereiden. Zij zijn momenteel de "kartrekkers". We hebben als bestuur het volste vertrouwen in dit team dat samen met de andere afdelingen de opleiding gaat voorbereiden.

Voor het nieuwe seizoen (september 2026 t/m juni 2027) van de jeugdwerkgroepen zoeken we nog begeleiding en een coördinator. Er zijn tijdens het jubileumjaar veel ouders met enthousiaste kinderen bij onze activiteiten aanwezig geweest en we hopen dat dit zich voortzet in 2026.

Rest mij u allen een goed voorjaar toe te wensen, waarbij we als vrijwilligers weer veel educatieve activiteiten mogen organiseren en/of bezoeken.

Namens het bestuur,
Gert de Geest
voorzitter

Nieuwjaarsbijeenkomst IVN Alphen aan den Rijn

Tekst Gert de Geest, Foto's Erica Goedhals

Op zondag 4 januari is het nieuwe jaar feestelijk ingeluid met de nieuwjaarsbijeenkomst van IVN Alphen aan den Rijn. In Bezoekerscentrum De Veenweiden werden alle aanwezigen hartelijk verwelkomd en werd gezamenlijk het glas geheven met champagne, met of zonder alcohol, op een groen, gezond en inspirerend nieuw jaar.

In mijn toespraak is teruggeblikt op het afsluiten van het prachtige jubileumjaar waarin IVN 50 jaar bestond. Met 333 leden en donateurs en maar liefst 805 betrokken nieuwsbrieflezers kan met recht worden gezegd dat IVN Alphen aan den Rijn springlevend is. Tegelijkertijd was er aandacht voor de toekomst van de vereniging en de behoefte aan nieuwe bestuurlijke en ondersteunende vrijwilligers. Daarna gingen de deelnemers op pad voor de traditionele Nieuwjaarswandeling. Er was keuze uit drie thema's: vogels, bomen en korstmossen of de schoonwaterwandeling. De wandelingen vonden plaats in een schitterend winters landschap, waarbij de met sneeuw bedekte omgeving zorgde voor een bijzondere en sfeervolle start van het jaar. Na afloop volgde een gezellig samenzijn met een hapje en

een drankje, uitstekend verzorgd door penningmeester Foppe Jan. Het had iets weg van een kleine reünie, met volop gelegenheid om bij te praten en mooie gesprekken te voeren. Al met al was het een warme, betrokken en geslaagde start van het nieuwe IVN-jaar.

Met een mooie Nieuwjaarsgroet van Gert de Geest (voorzitter)

Vrijwilliger bij IVN

Even voorstellen Stef Strik

Teksten en foto: Irma Brugmans

In deze rubriek stellen we vrijwilligers voor die soms pas of al wat langer vrijwilligerswerk bij IVN Alphen aan den Rijn doen. Daarmee maken we zichtbaar wat al die vrijwilligers voor ons doen. Soms is het bekend, maar ook heel vaak is het onbekend. Vandaag een uitzondering op de regel. Stef Strik is bij de IVN-leden die al wat langer meelopen een bekend figuur. Ook daar buiten kennen velen Stef Strik, omdat hij voor de pers altijd benaderbaar is om een toelichting te geven op de natuur en vogelstand in de gemeente Alphen aan den Rijn. Daar komt nu verandering in. Nou ja benaderbaar blijft ie, maar het vrijwilligerswerk voor IVN Alphen aan den Rijn legt hij neer.

Hoe is dat nu gekomen Stef, zo opeens na ruim 20 jaar?

'Ik had al wel eerder het coördinatorschap van de Vogelwerkgroep willen neerleggen, maar ja binnen de Vogelwerkgroep staan ze niet in een rij om het over te nemen en dan ga je door en dan is het opeens twintig jaar later. De grote verandering is dat ik lijsttrekker voor de Partij voor de Dieren ben geworden en mee doe aan de gemeenteraadsverkiezingen op 18 maart. Dan moet het opeens en dan laat je het los. Het is aan de Vogelwerkgroep leden om het nu over te nemen.'

Is er al iets meer bekend, over wie het coördinatorschap overneemt?

'Als een coördinator stopt bestaat er altijd een risico dat de werkgroep in elkaar ploft. Dankzij Dick Warmerdam, die het voortouw heeft genomen om e.e.a. af te stemmen, zijn de taken nu belegd bij een aantal vrijwilligers. Ingmar Westerman is algemeen aanspreekpunt en doet de coördinatie van alle excursies, daarin bijgestaan door Martijn de Jong, waarmee ik dat ook al samen deed. De samenwerking met Waarneming.nl gaat Ron Hassing doen. Auke Lever doet de coördinatie van de tellingen. Je moet daarbij denken aan watervogeltellingen, broedvogeltellingen, slaapplaatstellingen en tellingen van kolonievogels. De Uilenwerkgroep is overgenomen door Carolien Grimbergen/Dinky van Berkel. Voor de verslagen van de excursies wordt iedere keer een deelnemer aangewezen, die het verslag mag maken.'

Alhoewel Stef al in 1997 lid is geworden van IVN Alphen aan den Rijn duurt het nog tot 2005 voordat de Vogelwerkgroep wordt opgericht. Wel is hij in die tijd al lid van Zwaluwenwerkgroep Alphen aan den Rijn. Vanaf 1991 worden nesten geteld en de tellingen beschikbaar gesteld aan Sovon (Samenwerkende Organisaties Vogelonderzoek). Ook is hij in die tijd lid van de Vogelwerkgroep Koudekerk/Hazerswoude.

Zo te horen had je ook gewoon bij Vogelwerkgroep Koudekerk/Hazerswoude kunnen blijven?

'Dat had gekund, maar het leek me wel fijn om een vogelwerkgroep dichterbij te hebben. Bovendien Alphen aan den Rijn is een grote plaats, die het verdient om een eigen vogelwerkgroep te hebben. Dat was het belangrijkste onderwerp van de oprichtingsvergadering op 25 november 2004. "Wat is de wenselijkheid en meerwaarde van een zelfstandige vogelwerkgroep voor Alphen aan den Rijn. "Samen met vogelaars hier uit de buurt met linken naar o.a. IVN, Vogelbescherming, Sovon en de Dutch Birding Association hebben we de doelen geformuleerd. Met de voorzitter van IVN, Walter van der Vorst, hebben we destijds uit praktische overwegingen gesproken over de mogelijkheden om een werkgroep onder de paraplu van IVN Alphen aan den Rijn te worden. En 22 januari 2005 was de eerste startexcursie. Dat was allemaal snel geregeld.'

Dat je dat allemaal nog weet.

'Ook alleen maar, omdat ik van de Vogelwerkgroep voor het afscheid een boek heb gekregen met het verslag van de oprichtingsvergadering, verslag van de allereerste excursie en een selectie van verslagen, die ik al die jaren heb gemaakt. Het is een mooi dik boek geworden. Ook hebben de leden van de vogelwerkgroep bij de vogelvoederplaats in de tuin van Bezoekerscentrum De Veenweiden een herdenkingsplaatje geplaatst. De vogelvoederplaats is destijds op mijn initiatief er gekomen. Dat herdenkingsplaatje was een leuk afscheidscadeau.'

Waar ben je het meest trots op als je terugkijkt?

Stef moet er even over nadenken, maar geeft dan aan dat hij het meest trots is op de tellingen die onder de vlag van IVN

1

Bron: Bont Allerlei nr.5 1997

Foto AD Merel Klijzing

Alphen aan den Rijn worden georganiseerd. 'Je draagt daarmee toch bij aan de wetenschap. Sovon verzamelt deze rapportages over het hele land en maakt analyses hoe de vogelstand zich ontwikkelt, wat de oorzaken hiervan zijn, wat je eraan kunt doen en bijsturen. Hier in Alphen en omgeving zijn de Veldleeuwerik en de Patrijs verdwenen. Aan de andere kant zien we tegenwoordig veel Zilverreigers, en is ook de Zearend, de Slechtvalk en de Kerkuil hier in de buurt te zien.'

Ook om trots op te zijn is het boek 'Wat niet weg is, is gezien', een uitgave van de Natuurkijkers. Samen met Ellen van den Adel en Janny Eskes heeft Stef Strik hiervoor de teksten geschreven. In dit boek wordt o.a. het komen en gaan van bovengevoemde vogels beschreven.

Waar komt die interesse in de natuur vandaan?

'In de natuur in zijn algemeenheid ben ik altijd geïnteresseerd in geweest. Interesse in vogels, het vogelaar zijn dateert van zo rond mijn twintigste. Dat was meer een uitvloeisel van mijn studie Milieukunde. Dat is een heel brede studie, waarbij vervuiling, ecologie en landschap aan de orde komen. Weet van alles een beetje, zowel de technische aspecten als de juridische aspecten. Daar heb ik later ook mijn werk van gemaakt bij het toenmalige Ministerie van VROM, als milieu-inspecteur.'

Interview Bont Allerlei leidt tot kamervragen

Een interview in Bont Allerlei is niet zonder risico's. Dat heeft Stef al eerder meegemaakt. In Bont Allerlei nr. 3 - 2009 stond een interview van Jan Uitzetter met Stef over zijn werkzaamheden als Milieu-inspecteur om de hervormingen op Bonaire, Saba en St Eustatius t.a.v. het milieubeleid in goede banen te helpen leiden. Daar werden zelfs kamervragen over gesteld. Openhartig als Stef is waren niet alle woorden even zorgvuldig gekozen en gewogen. Voor een lokaal verenigingsblad is dat niet zo'n probleem, maar als hetzelfde artikel 1-op-1 wordt gepubliceerd in het Antilliaans Dagblad (26 augustus 2009), dan is het een ander verhaal. Enige vrees voor behoud van zijn baan was er wel, maar dat is gelukkig wel goed gekomen.

Ben je niet ook betrokken geweest bij de werkgroep Planologie?

'In het verleden heb ik input gegeven aan de werkgroep Planologie voor het indienen van een zienswijze t.a.v. het voornemen om parkeerplekken te maken voor de hockeyclub in een bosje langs de Bijlen. Daar zaten echter Ransuilen. Dankzij die zienswijze zijn de parkeerplekken elders gemaakt en konden de Ransuilen blijven zitten. Namens IVN heb ik samen met Auke Lever voor het bestuur van Vrienden Park Zegersloot een rapportage

geschreven over de Natuur van Park Zegersloot. Wat is de stand van de natuur en wat kan er gedaan worden om dat te verbeteren.'

Wat mag niet onvermeld blijven?

'Het organiseren van de buitenlandse reizen vond ik leuk. De reis plannen, gidsen, routes uitzoeken, waar te verblijven etc. We zijn naar Frankrijk geweest, Spanje, Estland, Polen en nog meer. Het is toch bijzonder met gelijkgestemden op een vogelreis te gaan. Samen zie je veel meer, dan dat je alleen gaat. Dat ging niet onder de vlag van IVN, ieder op eigen risico. Oh ja en alle vogelaars, die hier voor mijn deur stonden te posten, omdat ik een MiBo (middelste Bonte Specht) in mijn tuin had gezien. Die zie je in Zuid-Holland anders nooit. Dat wordt geregistreerd op waarneming.nl. Als vogelwerkgroep hebben we een eigen (sub-)site hiervoor: <https://zeger.waarneming.nl/> <QR-code maken>. Dat is ook iets waar ik trots op ben: dat we digitaal e.e.a. voor elkaar hebben. Een emailgroep en whatsapp groep van zo'n 100 vogelaars, die bijzondere waarnemingen met elkaar delen.'

En dan hebben we het nog niet gehad over zijn inzet voor de Vlinderwerkgroep (stopt hij ook mee), de Natuurkijkers (vorig jaar al mee gestopt). Van Stef zullen we blijven horen. Nu niet meer onder de vlag van IVN (altijd trouw shirt/bodywarmer IVN aan voor de herkenbaarheid), maar onder die van Partij voor de Dieren. De natuur en vogels houden zijn hart.

De Fladderaars natuurtentoonstelling

Tekst en foto's: Maarten Hooghiemstra

8 november was het zover. Een beetje zenuwachtige kinderen en nieuwsgierige blikken die al om het hoekje probeerden te kijken. Toen kwamen de ouders binnen om naar de natuurtentoonstelling te kijken. Deze ging over vier leerzame onderwerpen. Voor het onderwerp "bomen in de herfst" vertelden de kinderen over: waarom is een boom belangrijk voor mens en dier, waarom verliest een boom zijn bladeren in de herfst, waaraan herken je een boom, wat zijn kenmerken van de rand van bladeren, wat vertelt een jaarring?

Bij een andere tafel ging het over: de herbivoor, omnivoor en carnivoor. Welk dier heeft welk dieet en bij welke groep hoort het dier. Uitleg over wie lust wie, hoe kunnen dieren elkaar pakken en ontlopen, uitleg over het begrip voedselketen en voedselweb.

Ook waren er kinderen met plastic handschoenen te zien. Zij vertelden over (geneeskrachtige) planten. Wat zijn dat en waar kun je planten nog meer voor gebruiken? Hebben jullie wel eens iets gebruikt waar planten inzitten?

Er werden ook verschillende dingen gemaakt die de kinderen mee naar huis konden nemen: een geurbundel om in de kledingkast te hangen, een kruidentheemengsel maken en een parfum maken van planten in een flesje met zelfgemaakt label. En tot slot leerden de kinderen verschillende paddenstoelen een naam geven en werden buiten paddenstoelen gezocht en nagetekend.

Lijkt het je leuk een keer mee te doen? Stuur een mailtje naar fladderaars@gmail.com

Overleven in de natuur

Tekst en foto's Suzanne van Egmond

NatureXplorers doen aan Bushcraften!

In November hebben de NatureXplorers zich beziggehouden met Bushcraften. Eerst zijn we het speelbos achter het Bezoekerscentrum (BC) ingegaan, op zoek naar een goede stok, van het juiste formaat en dikte om er een wandelstok of speer van te kunnen maken. Terug bij het BC zijn we gelijk met messen aan de slag gegaan om onze stok vrij van bast te maken. Dit zodat hij sneller droogt en we hem kunnen gebruiken.

Ondertussen hadden de pyromanen onder de groep gezorgd dat het vuur was opgestookt. Zalm werd weer op de plak gespijkerd en schuin naast het vuur geplaatst. Na een uurtje hadden we heerlijke gerookte zalm, zó heerlijk dat de meesten hun vingers er bijna bij opaten. Ook hebben we deze keer mossels gegrild op een leisteen die door het vuur verwarmd is. Dit ging ook echt heel goed en wie van mossels houdt, heeft heerlijk gesmuld! Het was een zeer leerzame en smakelijke ochtend!

Hoe komt de natuur de winter door?

Begin januari was er sneeuw en had het gevoren, dat is een aanslag voor al het leven in de natuur. We hebben eerst besproken hoe verschillende planten of dieren zich hiertegen beschermen of wat ze doen. Bomen verliezen hun blad, vogels trekken weg of veranderen hun dieet, sommige dieren gaan in winterslaap of rust, insecten wachten in pop of ei fase op het voorjaar. Daarna zijn we een rondje Kromme Aar gaan lopen, onderweg hebben we verschillende takjes geknipt van bomen en korstmossen bekeken. We zijn

tot de conclusie gekomen dat er veel stikstof neerkomt in het Irenebos. Dit kun je ook nog zien aan de brandnetels die er hebben gegroeid afgelopen zomer.

Daarnaast hebben we veel vogels gespot, ook verschillende hollen gezien waar ze in overnachten. Een boomkruiper was alweer druk bezig met eten zoeken, de halsbandparkieten hadden het enorm druk met elkaar. Het roodborstje was druk aan het zingen. Het was een hele fijne wandeling in de zon, waarbij de groep meer heeft gezien dan vooraf verwacht. Terug op het BC de verschillende takjes gedetermineerd, nu weten we welke bomen het zijn! Daarna hebben we in mokken van de kringloop, nog wat zaden en vet voor de vogels gedaan. Onze takjes werden gebruikt als stokje in de mok, touwtje eraan. Nu kunnen de vogels bij alle NatureXplorers lekker smikkelen in de tuin.

We hadden vandaag ook nog 3 nieuwe tieners die kwamen kijken, waarvan er 1 al gelijk heeft gezegd dat hij lid wil worden. En vorig maand is een ander jongen al lid geworden. Dus onze groep groeit nog gestaag door! Het was weer een geslaagde activiteit.

Volgende maand zondag 15 februari gaan we van onze gedroogde planten een Herbarium maken. En van de zaden die we eerder verzameld hebben maken we zaadbommen van inheemse bloemenzaden. Deze kunnen de NX overall verspreiden waar ze een braakliggend stukje grond zien, of om boomspiegels strooien.

Jeugd

Kerstworkshops om nooit te vergeten

Tekst en foto's Gerda Bonninga

Vijfenzeventig kinderen met daarbij hun ouders maakten de prachtigste kerstdecoraties tijdens de kerstworkshops, die gehouden werden op 14 december 2025. Het was de laatste jubileumactiviteit georganiseerd door IVN Alphen aan den Rijn.

Veel kinderen uit de diverse kernen van Alphen aan den Rijn, maar ook Fladderaars, Vlinders en NatureXplorers konden starten met de verschillende activiteiten.

Het viel iedereen op: "De goede sfeer". Zoveel rust, geen gegil en er werd door iedereen heel hard gewerkt. Zoveel mensen in en om het Bezoekerscentrum De Veenweiden en men liep elkaar niet in de weg.

Op zeven plaatsen waren activiteiten, zowel binnen als buiten. Dat kon omdat wederom het weer meewerkte. Het was droog, niet te veel wind en niet al te koud. Zeker buiten bij het vuur, dat brandend gehouden werd door de NatureXplorers, was het goed toeven met warme chocomelk, een zelfgebakken broodje met knakworst. Op het voorplein werden kerstversieringen gemaakt van dennenappels.

Binnen ontstonden prachtige kerststukjes. Het groen en oase werd geleverd door de gemeente Alphen aan den Rijn en Jan Smits uit Boskoop. Versieringen werden gesponsord door de Bloembar gevestigd op de Herenhof. De potjes kregen we gratis van de Kringloop Alphen.

Maar ook met papier, eierdozen, hout, takjes, draadjes en balletjes ontstonden de mooiste creaties. Ook het branden van houten schijven was een grote hit. Klaar met een activiteit, dan legde je kerstversiering bij een nummer op een strook papier. Bij het naar huis gaan, kon je zo alles meenemen.

Team Ontvangt zorgde dat er altijd koffie en thee met wat lekkers klaar stond. Er waren heel veel vrijwilligers aanwezig om alles in goede banen te leiden. Deze middag was een mooie afsluiting van een prachtig jubileumjaar.

Jeugd

Min 15 graden en toch in de 'weer'

Tekst Gerda Bonninga foto's IVN Alphen aan den Rijn

Ondanks de waarschuwing voor een gevoelstemperatuur van min 15 graden hadden toch 19 Vlinders zich aangemeld voor de activiteit in het thema "weer". We hoopten op sneeuw. Die was er wel maar het was bevroren sneeuw geworden. Alle activiteiten waren dit keer binnen. We mochten van Loes en Chris (team Ontvangst) het hele bezoekerscentrum gebruiken voor onze activiteiten omdat zij dachten dat er weinig bezoekers zouden komen. In de tentoonstellingsruimte werden er molentjes gemaakt. Om de meteorologische termen Oost, West, Zuid en Noord te leren kennen en zomer, herfst, winter en lente te leren kennen had Vera spelen bedacht om even lekker te bewegen.

In de andere ruimte maakten de kinderen een wolk van karton en watten. Na de pauze met warme chocomelk en fruit werden er voederhuizen van melkpakken gemaakt. Tenslotte hebben de vogels het met deze kou heel moeilijk. Zij moeten bijgevoerd worden. Dus maakten we vetballen met zaden voor deze diertjes, die in de huisjes gedaan konden worden.

(Advertentie)

Kom kijken! Kom proeven!
Kom winkelen op de boerderij!

landwinkel Steenwijk - Alphen aan den Rijn

Aan de Woudbrugseweg 80 in Alphen aan den Rijn vindt u de zuivelboerderij van de familie Steenwijk, natuurlijk ook met een fraaie Landwinkel op het erf! Hier vindt u heerlijke en eerlijke ambachtelijke streekproducten, onder andere de verrukkelijke zuivelproducten van eigen makelij, zoals boter en diverse soorten boerenyoghurt.

Welzijn voor de dieren staat voorop

Familie Steenwijk heeft een groot aantal koeien die dagelijks voor de nodige liters melk zorgen. Het welzijn van de dieren staat op de boerderij voorop. De koeien krijgen voer van eigen land en verblijven in schitterende, ruime loopstallen. In de zomers grazen ze in prachtige weilanden. Die zorg voor het dier proeft u in de producten!

Van alles te beleven voor de kleintjes

Wanneer u toch naar de Landwinkel gaat, breng dan meteen even een bezoekje aan de dierenweide. Kinderen kunnen kennismaken met de diverse dieren, zoals een shetlandpony, geitjes, kipjes, eenden en een ezeltje. Op de Kakelhoeve kan uw kind zich vermaken met de speelattributen en zo spelenderwijs het leven op de boerderij ontdekken. Ook voor de leukste kinderfeestjes kunt u bij hen terecht.

Onze faciliteiten

Veehouderij | Zuivelboerderij/ Pakketten | Streekproducten
Landwinkel Steenwijk
Woubrugseweg 80, 2401 LT Alphen aan den Rijn
0172-51 83 16
steenwijk@zuivelboerderij.info
Openingstijden
Maandag gesloten.
Dinsdag/woensdag/donderdag: 09:00 -18:00.
Vrijdag 09:00 -21:00 Zaterdag 09:00 - 16:00
Zondag: gesloten

Geerplas, een verborgen parel in het Groene Hart

tekst Mireille van Duuren, foto's Gert-Jan Pieterse

Lezing over de Geerplas en haar vogelrijkdom

Tijdens een boeiende lezing namen natuurliefhebbers Stef Strik en Gert-Jan Pieterse hun publiek mee naar de Geerplas bij Langeraar – een ongerept stukje veenweidelandschap in Zuid-Holland. Dit gebied, onderdeel van de Langeraar Plassen, vormt een opvallend contrast met de verstedelijkte omgeving en herbergt een bijzondere rijkdom aan planten en vogels.

Veen, water en vogels

De avond begon met een schets van de ontstaansgeschiedenis van het gebied. Waar in de negentiende eeuw turf werd gewonnen, ontstond een kleinschalig landschap van plassen, rietlanden, hakhout en weilanden. Doordat de grootschalige tuinbouw en glastuinbouw hier niet tot ontwikkeling zijn gekomen, bleef het oorspronkelijke veenweidekarakter grotendeels behouden. Juist die afwisseling van water, riet en grasland maakt de Geerplas tot een aantrekkelijk leefgebied voor talloze vogelsoorten.

Langlopend onderzoek

Sinds 1997 voeren de sprekers systematische vogeltellingen uit in het gebied. Hun jarenlange onderzoek leverde een indrukwekkende lijst van ongeveer honderd soorten op. Tijdens de lezing kwamen zowel standvogels als trekvogels voorbij, waaronder de roerdomp, ijsvogel, rietzanger en grote zilverreiger. Volgens de sprekers dankt de Geerplas haar uitzonderlijke biodiversiteit aan de herontwikkeling van het gebied en goed beheer.

Beeldende presentatie

De presentatie werd versterkt door een reeks indrukwekkende foto's. De beelden brachten het publiek letterlijk dichterbij het leven in en rond de plas: broedende futen tussen het riet, jagende ijsvogels boven het water en stille ochtenden waarin de mist over het gebied hangt. De lezing was daarmee niet alleen informatief, maar ook een visuele ode aan het landschap en zijn bewoners.

Kwetsbare parel

Tegelijkertijd wezen de sprekers op de kwetsbaarheid van dit unieke natuurgebied. De Geerplas vormt een belangrijke schakel in het netwerk van Zuid-Hollandse natuurgebieden, maar blijft gevoelig voor verstoring. Behoud en zorgvuldig beheer zijn essentieel, benadrukten Strik en Pieterse, vooral in het broedseizoen en bij het onderhoud van oevers en oude legakkers.

Tot slot

De lezing bood zo een samenhangend en inspirerend beeld van een vaak over het hoofd gezien gebied. Door de combinatie van historische context, langdurig onderzoek en persoonlijke observaties brachten de sprekers de Geerplas tot leven als wat zij werkelijk is: een verborgen parel in het drukke Groene Hart, waar rust en biodiversiteit nog hand in hand gaan.

Eindejaars Plantenjacht 2025

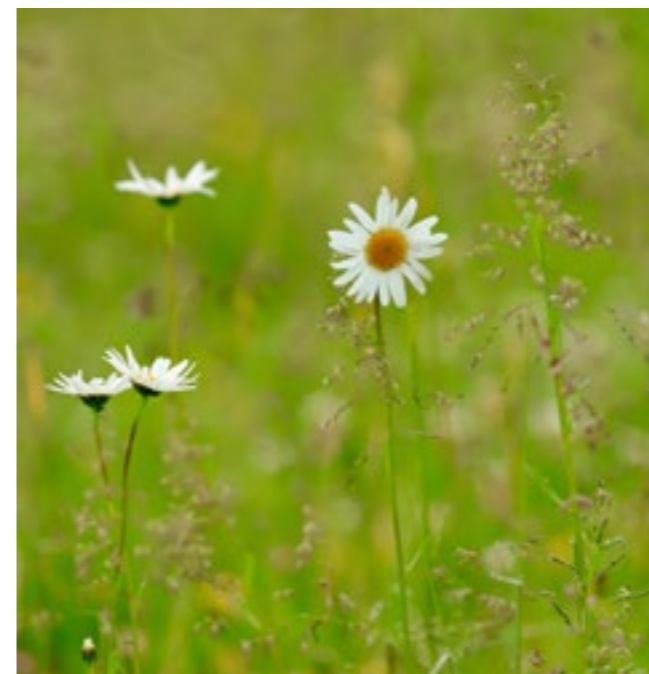

Speenkruid (Beeldbank Natuurkiekers)

Tekst Hans van Dam

Afronding van seizoen 2025 IVN Vrienden van het Heempad Boskoop

Ondanks een mooi artikel in Gouwe Koerier en Nieuwsblad Alphen geen aanmeldingen. Spelbreker was de korte heftige vorstperiode tijdens de kerstdagen. Niemand had verwacht dat de tere bloemen dit zouden overleven. Maar de natuur zit vol verrassingen en aanpassingen tegen weer en wind. Een luwe plek, rand langs een haag of schutting. Een paar zonnestrallen zijn genoeg om het laatste leven uit te stralen. Op zaterdagmiddag 27 december gingen IVN gidsen Miep Münnighoff en Hans van

Madeliefje (Elvira Wiersema)

Dam zelf maar op pad om te zien of er echt niks te beleven was. Met notitieboekje, potlood en koude handen werd de route vanaf Zwanenwater, via Snijdelwijklaan en een rondje Zwarte Pad afgelegd. De luxe van 35 soorten van vorig jaar hadden we niet verwacht. Toch konden we nog 26 soorten scoren waarvan de bloemblaadjes nog zichtbaar in tact waren. De bijtjes zagen we deze keer niet. Wel de verwachte soorten uit de jaarlijkse 'top tien' zoals madeliefje, straatgras, vogelmuur, paarse dovenetel en tuinwolfsmelk. Toch ook wel minder logische soorten, die een plekje in de luwte hadden gevonden, zoals: stinkende gouwe, stal-kaars, knoopkruid, klein streepzaad en jawel, het eerste speenkruid. Er is een speciale plek langs het Zwarte Pad waar deze soort jaarlijks al voor de kerst staat te bloeien en zelfs matige vorst overleeft. De lijst is doorgegeven aan FLORON. Op hun site kan je de landelijke resultaten zien.

Dank zij de pers, IVN, sociale media hebben wij, IVN Vrienden van het Heempad Boskoop, een mooi, succesvol excursie seizoen achter ons liggen. Dank aan allen die daaraan mee werkten. Op 28 maart 2026 gaan we het nieuwe seizoen in, de eerste puntjes van de stinzenplanten laten zich nu al voorzichtig zien.

Bij een eerder rondje, tijdens het rondbrengen van Bont Allerlei, telde ik nog 54 soorten. Maar dat was op 10 december, wel bijzonder, niet geldig voor melding bij Floron.

Inmiddels zijn de landelijke resultaten van de 12^e telling bekend. Er gingen tussen eerste kerstdag en 3 januari 397 tellers op pad, wellicht door de vorstperiode minder dan vorig jaar. In totaal werden 532 plantensoorten bloeiend waargenomen, gemiddeld 13 soorten per telling. Daar zaten wij in Boskoop, met 26 soorten, ruim boven, waarbij de complete top 10. Landelijk winnaar was het madeliefje (790 x geteld), verder straatgras (746) en paarse dovenetel (694).

Het jubileumjaar is voorbij!

Tekst Gerda Bonninga

We kijken als IVN-bestuur en Jubileumcommissie terug op een mooi en succesvol 2025. Het jaar waarin IVN Alphen aan den Rijn haar 50-jarig jubileum vierde. We hebben inwoners van Alphen laten kennismaken met onze vereniging door het organiseren van een groot aantal, soms bijzondere, activiteiten. De lokale pers was ons goed gezind met aankondigingen in verschillende kranten en socials. Maar ook mooie artikelen in het Alphens Nieuwsblad en het AD Groene Hart. Veel deelnemers aan onze jubileum activiteiten hebben zich ingeschreven voor de maandelijkse nieuwsbrief. We bereiken nu 804 geïnteresseerden voor onze afdeling. Eind 2024 waren het 685. Dit is een spectaculaire groei van 119 personen/gezinnen.

Een korte terugblik.

De Nieuwjaarswandeling in de stromende regen met de onthulling van de jubileumboom was de start van het jubileumjaar. Ouderwets georganiseerd met zelfgemaakte soep, gesponsorde broodjes, thee en chocomelk en opgeleusterd met de aanwezigheid van wethouder Schotanus. In mei twee prachtige fietstochten met aansluitend een lunch. De opening van de fototentoonstelling "50 soorten verdwenen of verschenen in het Groene Hart" samengesteld door de IVN-fotowerkgroep De Natuurkiekers. Deze werkgroep gaf ook nog een fotoboek uit.

In december zijn de foto's van de expositie met daarbij een fotoboek door de leden van de Natuurkiekers bij diverse zorginstellingen in alle kernen van de gemeente bezorgd. Zo hebben de foto's een mooi tweede leven gekregen. Veel activiteiten stonden in het teken van 50, zoals de "50 straten schoon" actie, samen met de gemeente Alphen aan den Rijn georganiseerd, waarbij meer dan 125 vrijwilligers 173,1 kilo zwerfvuil ophaalden. Ook werd er een groot aantal excursies georganiseerd. Bijvoorbeeld een zoektocht naar 50 soorten vogels in de hele regio. Een gezamenlijke activiteit van de vogelwerkgroepen Alphen aan den Rijn en Hazerswoude-Rijndijk. Natuurgidsen met kennis van paddenstoelen zochten naar 50 soorten paddenstoelen.

En op Koningsdag organiseerde de Vlinderwerkgroep een excursie met als doel Oranjepijp te spotten. Tijdens de Nationale Nachtvlindertelling werd er door deze werkgroep ook massaal gezocht naar nachtvlinders. Voordat iedereen op zoek ging gaf Kars Veling van de Vlinderstichting een lezing over dit onderwerp. Een cadeau voor al onze inzet, zoals de tellingen die IVN doet voor de Vlinderstichting.

IVN organiseerde wel drie vleurmuizenexcursies met totaal meer dan 100 deelnemers. Eerst een korte lezing, daarna naar de Zegerplas met de nieuwe batdetectors op zoek naar de vleurmuizen. Op twee avonden lieten zij zich goed zien. De derde avond regende het helaas. De allerkleinsten waren in oktober welkom op het kabouterfeest in het kabouterbos. Tijdens de Nacht van de Nacht kwam de jeugd aan hun trekken met een lampionoptocht (50 kinderen met daarbij hun ouders) liepen als een lint van licht door het kabouter- en Irenebos. De uitsmijter van al onze activiteiten was op 14 december met de kerstworkshops. Hieraan namen 75 kinderen (met daarbij hun ouders) deel in een geweldige kerstfeest.

We ontvingen te veel om alles hier te noemen, maar de sponsors zijn te vinden in het sponsordocument. <https://www.ivn.nl/app/uploads/sites/114/2024/10/Sponsors-in-het-jubileumjaar-V15.pdf>

Alle verslagen en fotomateriaal kun je nog nalezen <https://www.ivn.nl/afdeling/alphen-aan-den-rijn/natuuractiviteiten/jubileumactiviteiten/>

Op zoek naar oud-bestuursleden

Walter van der Vorst is op zoek gegaan naar de bestuursleden in de afgelopen 50 jaar. Jammer genoeg was niet iedereen te vinden. Er zijn bestuursleden verhuisd, maar helaas ook overleden. In oktober was er een historische reünie met een flink aantal gevonden bestuursleden.

Sponsors

Dankzij veel sponsors waren wij in staat om alle activiteiten binnen budget te organiseren. Voor de herkenbaarheid van IVN Alphen hebben alle natuurgidsen een bodywarmer met logo ontvangen en werden er nieuwe beachflags besteld. Koffie, thee, chocomelk, broodjes, loepotjes, vrijkaarten voor Avifauna en de Vue bioscoop, fruit, snoep, ingrediënten voor de soep, kortingen bij bestellingen en veel gratis kerstgroen mochten wij bij diverse winkeliers en organisaties ophalen.

Dank, dank, dank!

Lezing

Monitoring nesten roofvogels biedt inzicht

Tekst Mireille van Duuren, Foto Peter de Maagt

Op dinsdagavond 13 januari heeft Peter de Maagt van Werkgroep Roofvogels Rijnland een lezing met prachtige foto's en filmpjes gegeven. In anderhalf uur tijd nam hij de tjokvolle zaal mee in de wereld van broedende roofvogels in de regio en schetste hij een beeld van de uitdagingen en ontwikkelingen binnen het onderzoek.

Monitoring en nestcontroles

De monitoring van broedende roofvogels wordt uitgevoerd door een grote groep vrijwilligers die alert zijn op paarvorming en nest indicierend gedrag. Zodra er sprake is van daadwerkelijke nestbouw of eieren, gaan vrijwilligers op pad om het nest te controleren met behulp van een telescopische camera. Deze controles leveren waardevolle inzichten op. Zo geven de aangetroffen prooien in de nesten informatie over het voedselaanbod en het jachtsucces. In 2023 en 2025 bleek in de meeste nesten aanzienlijk meer voedsel op voorraad te liggen dan in 2024. Dit wijst erop dat oudervogels in het natte voorjaar van 2024 (waardoor veel muizen verdronken) duidelijk meer moeite hadden om voldoende prooi te bemachtigen, wat ten koste ging van de broedresultaten.

Inzet van drones en warmte camera's

De afgelopen jaren is de werkgroep ook actief met het inzetten van drones bij nestcontroles. Opvallend is dat de roofvogels hier minder verstoring door lijken te ondervinden dan door de traditionele telescoopcamera. Een warmtecamera wordt ook gebruikt om te kijken of een nest of nestkast bezet is zonder zelfs een telescopische stok te gebruiken. Het gebruik daarvan staat nog in de kinderschoenen.

Ringen en onderzoek van jonge vogels

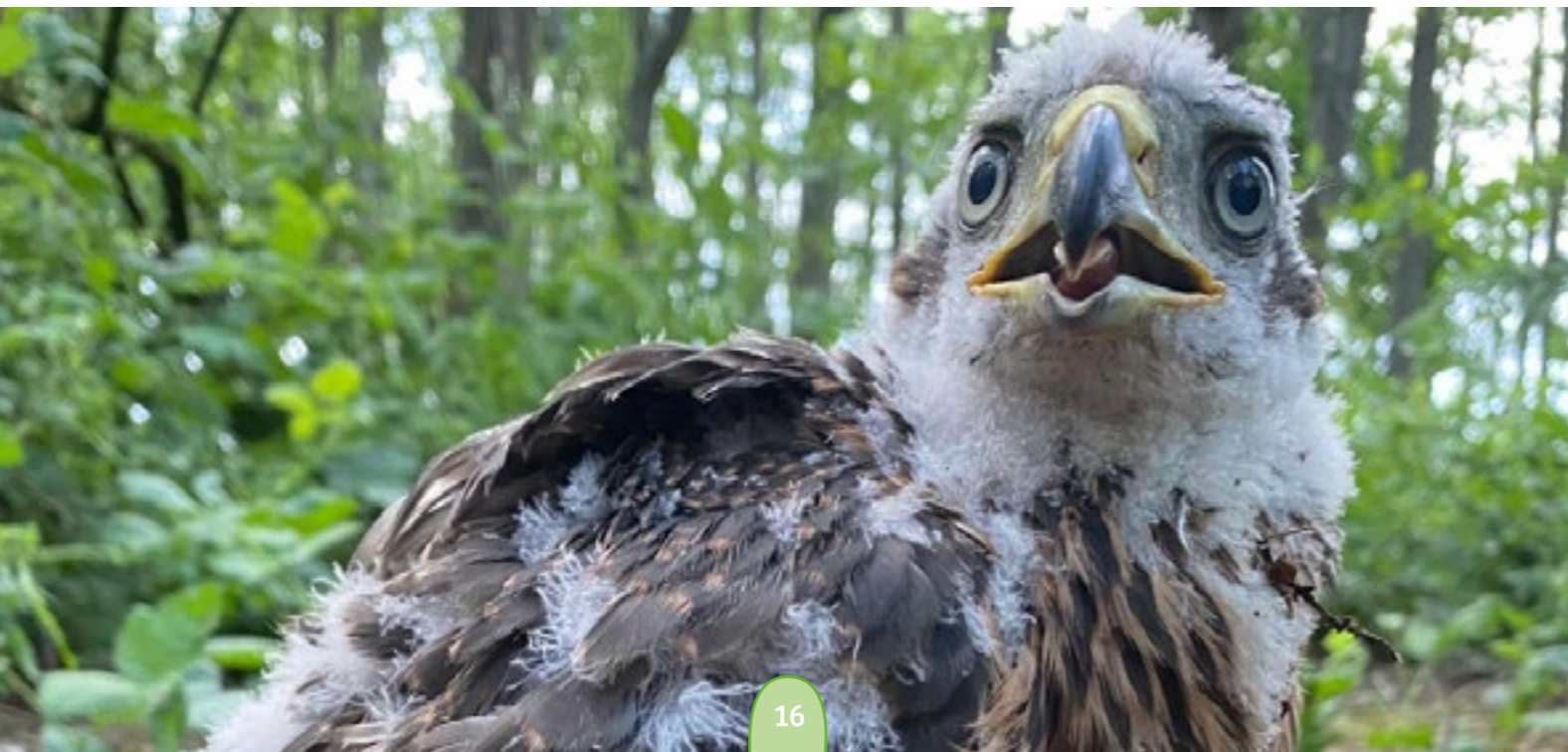
Wanneer de jongen groot genoeg zijn, worden zij waar mogelijk geringd, gemeten en gewogen. Daarbij wordt regelmatig samengewerkt met klimmers. Zelfs Tenetmedewerkers klimmen bij boomvalknesten voor de werkgroep in

hoogspanningsmasten. Voor de jonge vogels blijkt dit alles doorgaans weinig stressvol; bijna alle soorten werken goed mee. Torenvalken vormen hierop een uitzondering, doordat zij fel naar de ringers happen. Ook is aandacht besteed aan een zenderonderzoek bij een buizerd, om onder andere inzicht te krijgen in de prooien en om opvallende verplaatsingen vast te leggen. De uitkomst is minder spectaculair, maar wel leerzaam: de buizerd bleek zeer honkvast en bracht het grootste deel van zijn tijd door op een vaste plek bij de treinrails aan de rand van het Bentwoud.

Resultaten en oproep

Door de jaren heen wordt de impact van Werkgroep Roofvogels Rijnland duidelijk zichtbaar. Voor de start van hun werkzaamheden zijn roofvogelnesten in de regio sterk onderteld. Dankzij de oprichting van de werkgroep en de inzet van vele vrijwilligers worden tegenwoordig steeds meer nesten opgespoord en gevolgd. Ook IVN kan hieraan bijdragen, bijvoorbeeld door het melden van mogelijke nesten via roofvogels.rijnland@gmail.com. Voor wie meer wil weten is op www.roofvogels-rijnland.nl uitgebreide informatie te vinden en is het mogelijk zich aan te melden voor de nieuwsbrief.

Als attentie had Peter voor ieder die dat wilde een mooie zoekkaart van Nederlandse Roofvogels beschikbaar van de Werkgroep Roofvogels Nederland. De duidelijke afbeeldingen en teksten daarop helpen bij het op naam brengen van de roofvogelsoorten.

Natuurkiekers

Natuurkiekers op safari in de Nieuwe Driemanspolder

Tekst en foto's Marco Zwijnenburg

Op zaterdag 17 januari 11.00 uur vertrokken de Natuurkiekers van IVN Alphen aan de Rijn naar de Nieuwe Driemanspolder bij Zoetermeer. Het was buiten vrij koud met een frisse wind, maar we hadden er zin in, omdat er regelmatig bijzondere watervogels worden gezien in dit gebied. Niet dat we een brileider verwachten, maar je weet het nooit.

We parkeerden de auto's bij Perzisch restaurant De Witte Raaf waar ook een steenuilen nestkast zit maar helaas was die op vakantie en in ieder geval niet thuis. Vlak bij de parkeerplaats zat, echter wel een mooie torenvalk die zich door ons goed liet vereeuwigen alvorens hij een soort hardlopend over de bovenkant van een heuvel pas gestort zand holde om vervolgens weg te vliegen. Een koddig gezicht om een dergelijke vogel, die we over het algemeen zittend of biddend aantreffen, op deze manier bezig te zien.

Dat was een mooi begin en we gingen vol goede moed op pad. Een mooie kleine zilverreiger, wat kuifeendjes en verderop veel "gewone" eenden, heel in de verte een paar pijlstaarten en een slobeend maar verder kwamen we niet echt. Dan maar de andere kant op, maar het bleek niet helemaal onze dag. Een grote groep waterkipjes, een nog veel grotere groep smienten en een stuk of 15 aalscholvers die, zoals zo vaak, hun uitgespreide vleugels zaten te drogen waren de belangrijkste wapenfeiten naast die ene nieuwsgierige roodborsttapuit die behoorlijk dichtbij kwam zitten.

Ook de steenuilen bij de boerderij helemaal aan de andere kant van het meer lieten zich niet zien en dus besloten we weer terug te gaan naar de auto, mede omdat we toch alweer een uurtje of twee aan de wandel waren. "Onze" torenvalk vond het kennelijk een beetje sneu voor ons dus poseerde nog even op een meter of 10 afstand, zittend in een laag boompje, waardoor eenieder van ons nog een paar mooie plaatjes kon schieten. Hoe we weten dat het "onze" torenvalk was? Omdat we het nummer op zijn ring konden lezen, nadat we de foto wat inzoomden. Namens de "Kiekers" in ieder geval dank voor het poseren.

Roodborsttapuit

Bij de parkeerplaats aangekomen nog een tweede steenuil-check, maar helaas en om even op te warmen deden we tot slot nog een lekker kopje thee of koffie bij de Witte Raaf, het restaurant met overigens prima beoordelingen. Leuk om hier nog een keer terug te komen om te eten.

Bijna 3 uur in de middag, tijd om naar huis te gaan. Het was wederom een gezellig uitje met de fotoclub, ondanks dat de foto-opbrengst misschien wat tegenviel. Natuur laat zich echter niet dwingen. Benieuwd wat een volgende "safari" weer gaat brengen.

Fazant

Torenvalk

Natuurgidsenopleiding (NGO) 2027 voorbereidingen gestart

Tekst Mireille van Duuren Foto's IVN Alphen aan den Rijn

IVN Alphen aan den Rijn start in januari 2027 met een nieuwe Natuurgidsenopleiding. Deelnemers worden opgeleid tot deskundige natuurgidsen die zelfstandig natuuractiviteiten kunnen ontwikkelen en begeleiden, bij voorkeur binnen IVN. De opleiding loopt tot juni 2028 en wordt uitgevoerd volgens de landelijke kwaliteitskaders van het IVN Leerhuis.

De opleiding bestaat uit theorieavonden, praktijkdagen, zelfstudie en een eindopdracht. De aanpak is praktijkgericht en persoonlijk: deelnemers worden gekoppeld aan mentoren en krijgen inhoudelijke verdieping van gespecialiseerde gastdocenten. Daarnaast is er een intensieve samenwerking met de IVN-afdelingen Nieuwkoop en IJssel en Gouwe.

Inmiddels is er al veel werk verzet. Het projectplan is geschreven en besproken met het bestuur, verschillende IVN-afdelingen en enkele leden van IVN Alphen aan den Rijn. Het leerplan en de planning zijn in concept gereed en er is contact gelegd met afdelingen die recent met een Natuurgidsenopleiding zijn gestart. De volgende stap is het vormen van een kernteam en het bespreken van het project- en leerplan met het IVN Leerhuis.

In het voorjaar van 2026 krijgt de inhoud van het leerplan verder vorm en worden subsidies aangevraagd. Tijdens de zomer van 2026 worden gastdocenten vastgelegd en mentoren geworven. In het najaar van 2026 start de werving van cursisten en wordt de intake voorbereid en uitgevoerd. Contactpersonen van de NGO zijn: Wiepke Warmerdam en Mireille van Duuren

Amsterdamse Waterleidingduinen (WaterNet), Vogelenzang

Tekst Stef Strik

De traditionele eindejaarsexcursie van IVN Vogelwerkgroep Alphen aan den Rijn vond dit jaar plaats op zondag 28 december 2025 naar de Amsterdamse waterleidingduinen. Met veertien deelnemers gingen we de duinen door om vogels te spotten. Het weer werkte goed mee. Fris, zonnig maar goed zicht. Al snel vonden we de eerste mooie soort: de Kleine bonte specht. Voor velen een 'lifer', dat wil zeggen voor het eerst in hun leven gespot. Er werden in de kanalen diverse eenden gespot, waaronder Brilduiker, Krakeend, Krooneend en Grote zaagbek. In de duinen waren dit jaar weinig Damherten te zien. Slechts een glimp van twee exemplaren staken het water over. In de meer beschutte dennenbossen gaan we op zoek naar zangvogels. We vinden naast Pimpel- en Koolmees ook Staart- en Kuifmees. Ook het Goudhaantje en een enkele roep van een Boomkruiper worden waargenomen. Uiteindelijk hebben we zo'n 42 vogelsoorten waargenomen. Zie hiervoor wgalphen.nl

De Cetti's zanger laat zich even zien (foto Marcel Wulterkens)

Staartmees (foto Oscar en Jolanda Balm)

Kleine bonte specht (foto Oscar en Jolanda Balm)

Kuifmees in Kerstversiering (foto Marcel Wulterkens)

Kuifmees (foto Oscar en Jolanda Balm)

Dit was niet alleen de laatste excursie van 2025, maar ook mijn laatste. Ik stop na 21 jaar met het geven van excursies en ga mij de komende jaren op de politiek in Alphen aan den Rijn richten. Met een nieuwe partij, om te proberen Alphen aan den Rijn groener, natuurlijker, diervriendelijker en duurzamer te maken. Ik heb deze activiteit altijd met plezier uitgevoerd voor de vogelwerkgroep en dank alle deelnemers voor hun enthousiasme en plezier dat wij met elkaar beleefd hebben tijdens de talloze vogelexcursies!

Stef Strik

Tekst Mireille van Duuren

Werkgroep Planologie laat van zich horen

Wie denkt dat planologie vooral bestaat uit dikke rapporten en lange vergaderingen, kent onze Werkgroep Planologie nog niet. In 2025 hebben IVN Alphen aan den Rijn en de Vogelwerkgroep Koudekerk / Hazerswoude e.o. de krachten gebundeld om zich actief uit te spreken over de toekomst van natuur, biodiversiteit en landschap in onze regio. Met kennis uit het veld én oog voor beleid laten we zien dat betrokken vrijwilligers een belangrijke rol spelen in ruimtelijke besluitvorming. Dat bleef niet bij woorden alleen.

Zo heeft de werkgroep Planologie een reactie geschreven op aanvraag voor een omgevingsvergunning in een stiltegebied voor recreatief modelvliegen Ringdijk/Notweg.

Daarnaast diende de werkgroep in 2025 drie zienswijzen in: twee bij de gemeente Alphen aan den Rijn (over het Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie en Biodiversiteit 2025-2030 en over het Ontwerp TAM-omgevingsplan en Beeldkwaliteitsplan De Centrale) en één bij de Provincie Zuid-Holland (over de herziening van het Omgevingsbeleid 2025). De kernboodschap was in alle gevallen dezelfde: duurzaamheid en natuurbehoud moeten hand in hand gaan, zowel in beleid als in concrete plannen.

Herziening Omgevingsbeleid 2025

Een belangrijk aandachtspunt in het omgevingsbeleid is de mogelijke plaatsing van windmolens in of nabij De Wilck en het Bentwoud. Dit zijn geen 'lege plekken op de kaart', maar gebieden met grote natuurwaarden. De Wilck is een essentieel weidevogelgebied, waar dagelijks grote aantallen vogels foerageren en overvliegen. Het Bentwoud ontwikkelt zich snel tot een ecologisch kerngebied met roofvogels en beschermde vleermuizen. Onze conclusie is helder: windturbines zijn hier niet te combineren met natuurbehoud.

De dik omkaderde gebieden zijn volgens P-ZH de meest kansrijke voor het plaatsen van windmolens.

- 4: De Wilck
- 6: Bentwoud
- 8: Steekterpolder.

Beeldkwaliteitsplan De Centrale

In de zienswijze over gebiedsontwikkeling De Centrale pleiten we voor behoud en versterking van groen, zoals de ecologisch waardevolle groenstrook langs het 's Molenaarspad, onder andere broedgebied van ransuilen. We vroegen kritisch naar ecologische onderzoeken en riepen op tot een daadwerkelijk natuurinclusieve uitwerking van de plannen.

Op de locatie "Bakkerij Visser, De Leeuw en Asphalt-centrale" worden 225 woningen gepland.

Positief over ambities gemeente

Tegelijkertijd zijn we positief over de ambities van de gemeente op het gebied van klimaatadaptatie en biodiversiteit. We hebben aangemoedigd om biodiversiteit meetbaar te maken, ecologisch beheer structureel vast te leggen en lokale natuurorganisaties blijvend te betrekken bij uitvoering en monitoring. Juist onze jarenlange veldkennis – weten waar vogels broeden, waar vleermuizen vliegen en waar verbindingen ontbreken – maakt dat we niet alleen risico's benoemen, maar ook oplossingen aandragen. Die samenwerking krijgt steeds meer vorm. Met de gemeente Alphen aan den Rijn vindt inmiddels structureel overleg plaats, twee keer per jaar. Daarin bespreken we actuele ruimtelijke ontwikkelingen, van de Gnephoek tot Zegersloot en van het Rijnhavengebied tot De Wilck. Deze overleggen dragen bij aan wederzijds begrip en aan het vroegtijdig meenemen van natuur en biodiversiteit in plannen. Met onze inzet wil de Werkgroep Planologie bijdragen aan zorgvuldige keuzes voor de toekomst. Want één ding staat vast: een gezonde leefomgeving voor mensen kan niet zonder een gezonde natuur.

Namens de Werkgroep Planologie
IVN Alphen aan den Rijn & Vogelwerkgroep Koudekerk / Hazerswoude e.o.
Wiepke Warmerdam, Auke Lever, Job Nijs, Rob Eveleens en Mireille van Duuren

Wat was er de afgelopen periode te lezen over IVN en natuur in Alphen aan den Rijn en omgeving.
Met de QR-code is het bericht volledig te lezen op internet.
Download hiervoor een QR-scanner in de Google Playstore of Apple App Store.

17 november 2025 – Klimaatburgemeesters stellen zich voor

Maar liefst 4 Klimaatburgemeesters heeft de gemeente Alphen aan den Rijn, waaronder IVN'er Hans van Dam. In dit stukje worden ze voorgesteld.
<https://www.rodinl/alphenaandenrij/nieuws/473174/klimaatburgemeesters-van-alphen-krijgen-lof-iets-doen-voor-een-beter-klimaat-hoef-niet-moeilijk-te-zijn>

22 november 2025 – Mussen4 alphen facebook geopend

Betrokken Alphenaren (waaronder een aantal IVN'ers maken zich sinds het jaar van de huismus hard voor het behoud van de soort. Nu te volgen via facebook.
<https://www.rodinl/alphenaandenrij/nieuws/473800/mussen4alphen-start-fase-voor-bescherming-huisumus>

3 december 2025 – Natuurvriendelijke oevers zorgen voor minder rivierkreeften

Hoogheemraadschap Rijnland heeft onderzoek nagedaan naar het effect van aanleg van natuurvriendelijke oevers, waar rivierkreeften minder kunnen graven. Het effect was 17x minder rivierkreeften in 2 jaar tijd.
<https://www.rijnland.net/actueel/nieuwsoverzicht/17-keer-minder-rivierkreeften-door-natuurvriendelijke-oevers-op-onderzoekslocatie-in-cronesteyn/>

31 januari 2026 – Grote tuinvogeltelling

Eind januari was het weer zover de grote tuinvogeltelling. Sommige tuinvogels verdwijnen in een zorgwekkend tempo. Op deze site kan je bij buurt de telling bekijken.
<https://www.vogelbescherming.nl/tuinvogeltelling/resultaten>

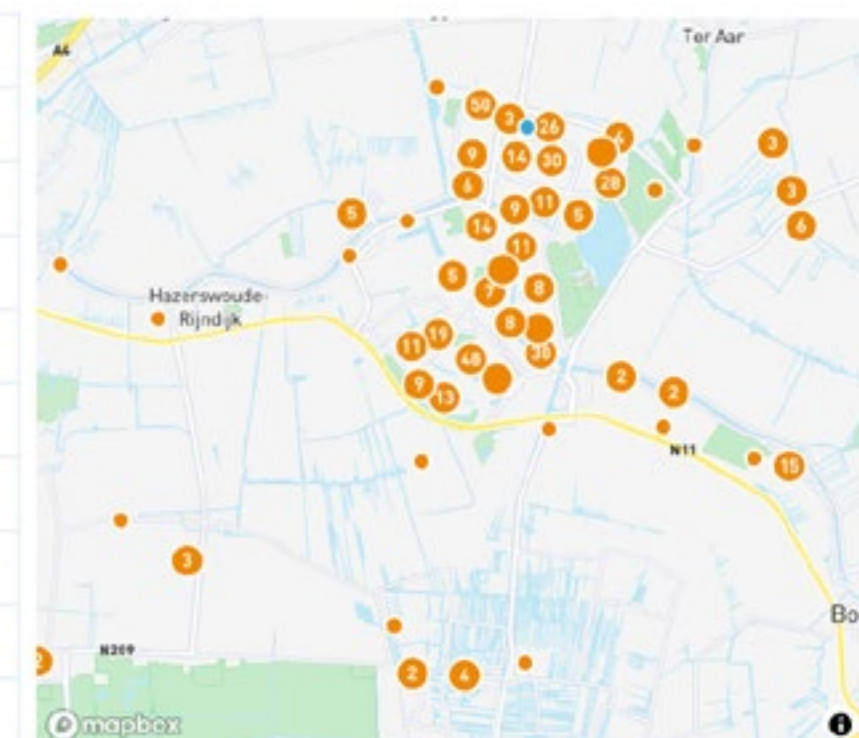
8 februari 2026 – Mollentelling

Met de mollentelling worden data verzameld over de verspreiding van de mol. Aan de hand van de molshopen kan een inschatting van het leefgebied worden gemaakt.
<https://www.ivn.nl/aanbod/groen-om-te-doen/leren-over-de-natuur/mollenweekend/>

Top 10: Gemeente Alphen aan den Rijn

1	Koolmees	1.185
2	Kauw	1.005
3	Pimpelmees	738
4	Huisumus	726
5	Halsbandparkiet	557
6	Vink	557
7	Merel	490
8	Ekster	444
9	Spreeuw	415
10	Turkse tortel	332

Tekst Ria van Oeveren, Foto's Willem van Weerdhuizen

Beeldend kunstenaar Willem van Weerdhuizen maakte al zijn hele leven ontwerpen en tekeningen. Nog net niet in de wieg, die indertijd in Reeuwijk stond. Maar wel in het begin van zijn loopbaan. In 1990 startte hij met het vrije tekenen en volgde de nodige schildersopleidingen. Daarna is Van Weerdhuizen nooit meer opgehouden om zelf binnen, maar liever nog buiten, het landschap uit te beelden. Met als resultaat de schilderijen in aquarel, acryl en olieverf die nu van 31 januari tot en met 2 april in het Bezoekerscentrum De Veenweiden zijn te bewonderen.

“Niets is mooier dan buiten schilderen”, stelt de beeldend kunstenaar. “Dat kunnen kleine en grote impressies zijn van het landschap. En buiten is overal: de Nieuwkoopse Plassen, het Groene Hart, het IJsselmeer, de Wadden, de Noordzee, de Oostzee. Je staat er buiten middenin, alles begint dan om je heen te leven. Je bent dan in de natuur en je bent zelf de natuur.”

Korte impressies

Willem van Weerdhuizen maakt overal waar hij komt een schets. Zijn motto is dan ook: “Je bent pas ergens geweest als je er een schets van hebt gemaakt. Een schets zegt ook meer dan een foto.” Tijdens vakanties, wandel- of fietstochten maakt hij korte impressies, die hij dan thuis uitwerkt tot grote impressies. Zowel de kleine als grote impressies, die uit zijn schetsen voortkwamen, sloegen indertijd zo aan dat hij eerst voorzichtig maar later volop is gaan exposeren. Niet alleen in Nederland maar ook in het buitenland. Met name in Duitsland, Denemarken, Zweden, Noorwegen, Polen, Spanje, Zwitserland en Amerika.

Overigens bezocht Van Weerdhuizen na de middelbare school in Gouda de Academie van Beeldende Kunsten en Technische Wetenschappen in Rotterdam. Daar studeerde hij af in de richting Civiel Techniek en maakte als logisch gevolg vooral technische ontwerpen en tekeningen. Maar al gauw startte hij met vrije tekeningen en schilderijen. In Bezoekerscentrum De Veenweiden laat hij zien dat hij een liefhebber is van de Hollandse Plassen in het Groene Hart. Maar ook zijn werken van de Waddeneilanden en het IJsselmeer zijn zeer te bewonderen om nog niet te spreken van die van verschillende zeeën.

Vlieland, wad met bergeenden

Willem van Weerdhuizen in De Haeck

Workshop

Willem van Weerdhuizen geeft workshops in zijn eigen atelier om te leren hoe je tijdens vakanties of wandel- en fietstochten korte impressies maakt. Op 15 maart wil hij in het Bezoekerscentrum- of als het weer het toelaat - buiten in de buurt ervan zo'n workshop geven. “Er gaat dan een wereld voor je open.”

Aanmelding verplicht

Wie durft kan zich hiervoor aanmelden via info@bc-deveenweiden.nl. De workshop duurt van 14.00 – 16.30 uur. De kosten bedragen 25 euro p.p. inclusief de materialen. Rechtstreeks ter plekke af te rekenen met de kunstenaar (het liefst gepast). Je gaat geheid met een mooi kunstwerkje naar huis.

Gezocht: een coördinator voor de Fladderaars

Tekst Gerda Bonninga

IVN Alphen aan den Rijn is op zoek naar een enthousiaste coördinator voor de jeugd. We zijn op zoek naar iemand met organisatietalent, die geniet van de natuur en de omgang met kinderen. De oproep geldt voor de coördinerende taken van de jeugdgroep Fladderaars (8-12 jaar).

De jeugdgroepen worden gezien als een onmisbaar onderdeel van IVN Alphen aan den Rijn en bestaan al vele jaren. Elke groep heeft zijn eigen gezellige groep begeleiders. De coördinator heeft als primaire taak om de jeugdgroep aan te sturen. Denk hierbij aan het organiseren van leerzame natuuractiviteiten, het verdelen van onderlinge taken en contacten met ouders. Als coördinator hoef je geen expert te zijn, wel is basale kennis van natuureducatie en affiniteit met de natuur gewenst.

Voor de jeugdgroepen is er van september t/m juni maandelijks een activiteit in het weekend, die zo'n 2 uur duurt. De activiteiten staan in het teken van natuurbeleving en -educatie. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van het bezoekerscentrum bij de Zegersloot en het omliggende gebied.

Lijkt het je een mooie uitdaging om de natuur dichterbij de jeugd te brengen, reageer dan op deze oproep. Neem ook eens een kijkje op <https://www.ivn.nl/afdeling/alphen-aan-den-rijn/jeugd-jongeren/>. Wil je meer weten over de functie neem dan contact op met de huidige coördinator Maarten Hooghiemstra (mail Fladderaars@gmail.com of bel 06- 14313950). Je staat er zeker niet alleen voor. Je krijgt ondersteuning van een aantal jeugdbegeleiders, maar ook de andere coördinatoren (Suzanne en Gerda) en het IVN-bestuur willen je zeker helpen en begeleiden.

AGENDA

Expositie 'Buiten in de natuur, bèn je de natuur' Za. 31 januari 2026 t/m 2 april '26

Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden
Toegang gratis tijdens openingstijden
Zondag-, woensdag- en zaterdagmiddag (14.00 – 16.00 uur)
Woensdagmiddag 18 maart gesloten wegens verkiezingen.

Extra workshop 'Van textielstof tot bloementuin' door kunstenaar Elly Nederpeld

Zondagmiddag 15 februari 2026 van 14.00 – 16.00 uur
Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden
Toegang voor maximaal 10 personen. Kosten 25 euro p.p.
Direct af te rekenen met de kunstenaar ter plekke (liefst gepast)

Geef je zo snel mogelijk op: info@BC-deveenweiden.nl
Vol = Vol. Je ontvangt een bevestiging van plaatsing.

Workshop 'Korte landschaps-impressies maken' door kunstenaar Willem van Weerdhuizen

Zondagmiddag 15 maart 2026 van 14.00 – 16.30 uur
Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden
Toegang voor maximaal 10 personen. Kosten 25 euro p.p.
Direct af te rekenen met de kunstenaar ter plekke (liefst gepast)
Geef je zo snel mogelijk op: info@BC-deveenweiden.nl
Vol = Vol. Je ontvangt een bevestiging van plaatsing.

Heempad

Wat is het resultaat na 15 jaar Vrienden van het Heempad ?

Tekst Hans van Dam, foto's Dirk Koster (met dank aan PReT)

In deze laatste aflevering blikken we terug: mijn liefde voor de natuur is een optelsom: missie, beleving, honger naar kennis en bezorgdheid voor de toekomst van en leefbaarheid op onze mooie planeet.

Welke vogels en andere dieren komen er voor?

Molshopen geven aan dat er een rijkdom is aan wormen en ander bodemleven. In rietgras vinden we soms een nestje van een dwergmuis. De naastgelegen houtakkers met elzen vormen een trekpleister voor vinken, putters, groenling, koolmees, pimpelmees, tijftjaf, zwartkop, merel en winterkoning. De rietzoom is een geschikte plek voor de kleine karekiet en Cetti's zanger. In het omringende water zijn meerkoet, waterhoen, fuut en wilde eend te vinden. Af en toe een reiger of een meeuw die een jong komt roven. Nijlgans, grauwe gans en krakeend, soms een kuifeend zien we in de waterpartijen. Visdiefjes geven in de zomer vaak een duikshow. Soms wordt de ijsvogel gespot, of een houtsnip, opgeschrikt wegvliegend. Kautwtjes, zwarte kraai, ekster, houtduif, buizerd havik en grote bonte specht zijn regelmatig te zien. Soms hoor je een koekoek, een bladkoninkje is gespot en de mooiste wens is als de roerdomp ons gebied ontdekt.

Hartgespan (Natuurapotheek)

IVN-afdeling uit Oost-Brabant op bezoek, kortom over belangstelling niet te klagen. Het mooie is, iedereen is enthousiast over wat er te zien is en verteld wordt. De route wordt ook veel gebruikt door hondenbezitters, waarvan de meesten de opruimregels respecteren.

Hoe kwam je in Boskoop terecht?

Ik had de tuinbouwschool afgerond, deed praktijkervaring op bij een hovenier, wilde beslist niet in een kas werken. Mijn ouders hadden een kennis in Boskoop, dus daar werk gezocht en gevonden, huis gekocht en getrouwd in 1970, daar een mooi parkje aangelegd voor ons huis op gemeentegrond (het Klimaatbos) en geniet daar nog steeds van. Intussen kwam mijn andere hobby in beeld, country muziek, een muziekblad beperkte 35 jaar dat er weinig tijd overbleef voor natuuractiviteiten. Daarnaast was er een baan en ons gezin. Toen het muziekblad stopte en daarna ook mijn vaste baan, kwam liefde en tijd voor natuur terug.

Gewone oeverlibel (vrouwetje)

En het onderwaterleven?

Ik heb geen duikervaring. Feit is dat het krioelt van de Amerikaanse rivierkreeft. De kikker- en visstand is sterk afgenomen. Kreeften vreten alles wat voor hun kaken komt, kikkerdril, viseitjes en libellenlarven. Ze vreten stengels en bloemstelen los van waterlelie en gele plomp, die zie je in de zomer drijven op het water. We hopen op de komst van ringslangen of misschien de otter. Er leven snoeken in dit gebied, af en toe happen die een eendenkuiken naar binnen. De kleine modderkruiper komt hier voor en kleine salamanders.

Wie zijn de bezoekers van Heempad Verlaan en andere gebieden?

Wij hebben onze maandelijkse IVN-excursies. Ook tuinclubs en collega natuurclubs maken afspraken. Er waren excursies met visueel beperkten. Heempad Verlaan is geschikt voor beperkten (rollator en rolstoel). Veel bewoners uit het zorgcentrum Floravita wandelen over het heempad. Groei & Bloei, IVN en KNNV maken afspraken. Er kwam zelfs een

Berm Zwarte Pad met jakobskruid

Hoe ontstond je missie: liefde en kennis van natuur doorgeven?

Tijdens mijn baan bij het Wellant College (1995-2006) kon ik mijn kennis terugwinnen tijdens het werk. Toen ik stopte kreeg ik als afscheidscadeau het standaardwerk Heukels' Flora van Nederland en de 5-delige Nederlandse Oecologische Flora. Een mooier geschenk had ik niet kunnen bedenken. Mijn eerdere flora bleek sterk verouderd, een nieuwe wereld ging voor me open, namen zijn veranderd, familie orden anders ingedeeld, honderden nieuwe soorten toegevoegd, evenzeveel soorten verdwenen. Alles viel op zijn plek.

Het was het begin van een nieuwe fase in mijn leven, gestart met het heempad, gidsopleiding door Meester Natuur zelf. Mijn missie is kennis doorgeven aan een jongere generatie, die het natuur- en gidsenwerk kan overnemen, als de tijd komt dat het nodig is. Advies: vergaar kennis, sluit vriendschap en begrijp de natuur.

Cichorei met klein koolwitje

Over de grens van 2026, hoe zie je de toekomst?

Gezien mijn leeftijd beleef ik mijn toekomstbeeld van dag tot dag. Hoe verder als het fysiek moeilijker wordt? Een knie operatie vorig in 2024 heeft mijn mobiliteit verbeterd, mijn uithoudingsvermogen minder, mijn prikkel tot doorgaan blijft onverminderd. Mijn leeftijd en gezondheid is mede een dosis geluk.

Het gidsenwerk is bij Miep en Paul in goede handen. Niemand heeft de toekomst in de hand. Nieuwe uitdagingen ontwijk in niet (klimaatburgemeester, deelname aan klimaatgesprekken/ aanbevelen!).

Met gebiedsadviseurs van de gemeente is onlangs een veelbelovende rondgang geweest, met het oog op toenevend vandalisme en afspraken over verbeterpunten in beheer en maaibeleid. Met minder vrijwilligers is begelei-

Zwanenfamilie langs het Zwarte Pad

Naaktslak op berenklaau

dend beheer soms een probleem, de natuur kan de balans voor 90% aan. Mits fouten in beheer worden vermeden, goede afspraken worden gemaakt en uitgevoerd. Om in muziektermen te eindigen, mijn leven zal zich afspelen tot het gaatje van mijn kunnen. Na mij zullen de bloemen blijven bloeien.

Bron: deze serie is gebaseerd op een artikel in 2011: Hoe begin je een Heempad? Na de eerste jaren, toen ik na 'vallen en opstaan' mezelf een spiegel voorhield: hoe verder? Het gesprek met mijzelf was mijn aanloop en opleiding naar het gidsenwerk. Met de beste leermeester ooit: de Natuur zelf. Mijn kennis haalde ik uit boeken, de wekelijkse nieuwsbrief Nature Today en het programma Vroege Vogels (Radio & TV).

Zaaddozen van de dagkoekoeksbloem (Het wonder van de zaden)

Quote:
Sluit vriendschap met de natuur, je bent er onderdeel van, ga zorgzaam om met de planeet.

Activiteiten met onderstaand icoon zijn geschikt voor deelnemers met visuele beperking en/of rolstoelgebruikers.

Jeugdactiviteit Vlinders- Camouflage

Zo. 8 februari 14.00 - 15.45 uur

Door kleding in schutkleuren te dragen, kun je je makkelijk verstoppen. Je valt niet op bij het verstoppertje spelen in de natuur. Hoe doen de dieren dat dan?

Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)

Kosten deelname: € 2,50 per keer voor kinderen van 4 - 8 jaar.

Aanmelden bij: ivnvlinder@gmail.com

Jeugdactiviteit Fladderaars - Knotten en zagen

Za. 14 februari 9.15 - 12.30 uur

In onze omgeving hebben we mooie landschappen, maar die moeten wel onderhouden worden. Dat doen de mensen van het Vrijwillig Landschap Beheer en wij gaan daar vandaag bij helpen. Zin om mee te doen? We gaan bomen knotten, takken zagen en bosjes opknappen. En na afloop bakken we broodjes bij het vuur, lekker!

Locatie: Boomgaard de Bronggaard

Kosten deelname: zie lidmaatschap Fladderaars (8-12 jaar)

Aanmelden bij: fladderaars@gmail.com

Jeugdactiviteit NatureXplorers - Knotten en zagen

Za. 14 februari 9.15 - 12.30 uur

In onze omgeving hebben we mooie landschappen, maar die moeten wel onderhouden worden. Dat doen de mensen van het Vrijwillig Landschap Beheer en wij gaan daar vandaag bij helpen. Zin om mee te doen? We gaan bomen knotten, takken zagen en bosjes opknappen. En na afloop bakken we broodjes bij het vuur, lekker!

Locatie: Boomgaard de Bronggaard

Kosten deelname: zie lidmaatschap NatureXplorers

(12-16/18 jaar). Keertje sfeer proeven kan altijd.

Aanmelden bij: natureexplorers.ivn@gmail.com

Excursie - Op zoek naar het purperschaaltje

Zo. 22 februari 14.00 - 16.00 uur

Heksenvingermoss, verstopchildmoss, het gewone purperschaaltje: het zijn intrigerende namen voor wie geen idee heeft waar dit over gaat. IVN houdt zondag 22 februari een korte lezing in Alphen over deze en andere korstmossen met daaropvolgend een excursie. In de winterperiode zijn korstmossen vaak het mooist. De kleuren zijn veel uitbundiger dan in de zomer door de hogere luchtvochtigheid. Je vindt ze op bomen, maar ook op bijvoorbeeld muren en bruggen. Een korstmos is eigenlijk een samenlevingsvorm of symbiose tussen een schimmel en een alg. Van heel dichtbij zie je de structuren pas goed. Opeens is die hinderlijke aanslag dan iets prachtigs geworden. Neem vooral een vergrootglas mee om dit te zien.

Start: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)

Deelname gratis.

Aanmelden bij: dickw@xs4all.nl

Excursie - Vogels van de slikken en de schorren

Zo. 1 maart 08.00 - 17.00 uur

We gaan op zoek naar de vogels op de slikken van Flakkee en langs de randen van het Grevelingenmeer en het Haringvliet. Je ziet hier vaak grote aantallen duikenden en futen en daar-

tussen soms ook geoorde fuut en parelduiker. Ook de zeearend vliegt hier regelmatig zijn ronde.

Start: Parkeerplaats Golfclub Zegersloot aan de Kromme Aarweg

Deelname gratis. Houdt wel rekening met reiskosten.

Er wordt gecarpooled.

Aanmelden bij: vwgalphen@live.nl

Lezing - Zomereik: schatkamer van de natuur

di. 3 maart 19.30 - 21.30 uur

Jeroen Helmer behandelt de levensloop van een eik, van eikel tot imposante woudreus van meer dan duizend jaar oud.

Gedurende die levensloop passeren meerdere natuurlijke processen de revue. Zijn verhaal maakt duidelijk hoe talloze planten, insecten, vogels en zoogdieren ingenieus samenleven en samenwerken met de eik als middelpunt. Als de eik en de natuur tijd en ruimte krijgen, dan ontstaat er zo weer kleine en grote "wildernis", zelfs in een stadse omgeving ontstaan

hiervoor kansen. Jeroen Helmer vertelt over rewilding naar aanleiding van de unieke rol die de eik speelt in het natuurlijke ecosysteem. Rewilding gaat over het herstel van natuurlijke processen, zoals het vrij laten stromen van beken en rivieren, natuurlijke begrazing met jaarrond aanwezige, sociale kuddes en het ruimte geven aan kringloopprocessen.

Jeroen Helmer is als natuuronderzoeker, verhalenverteller en natuurkunstenaar de afgelopen 36 jaar werkzaam voor ARK Rewilding Nederland. Onlangs verscheen van zijn hand het boek "Wildernis in eigen Land". Zijn verhaalttekeningen worden over de hele wereld gebruikt door mensen die "rewilding" in de praktijk brengen.

Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden

€ 6,- toegang + koffie, € 4,- voor IVN-leden

Aanmelden verplicht bij: lezingenIVNAlphen@gmail.com

Excursie - Rammelende hazen

Zo. 8 maart 14.00 - 16.00 uur

Na een korte presentatie over de hazen gaan we het veld in. Het Zaanse Rietveld is met zijn open graslanden en dichte begroeiing het perfecte leefgebied voor de haas. Nu het voorjaar aanbreekt, krijgen de hazen de kolder in hun kop. De open velden zijn veranderd in een strijdtoneel, het is rammeltijd.

Iedere ochtend en middag rennen de dieren achter elkaar aan, waarbij ze elkaar regelmatig in de haren vliegen en elkaar rake klappen uitdelen. Onder begeleiding van natuurgidsen door-

kruisen we het gebied op zoek naar hazen en hun sporen. Garantie op het zien van een haas is niet te geven, het is en blijft de natuur en die is niet te plannen. Hazen hebben namelijk een perfecte schutkleur waardoor ze heel makkelijk compleet in hun omgeving op kunnen gaan.

Startlocatie: Polderflora, Rietveldsepad 4b,

Alphen aan den Rijn

Deelname gratis.

Aanmelden bij: dickw@xs4all.nl

Jeugdactiviteit NatureXplorers - Rammelende hazen

Zo. 8 maart 14.00 - 16.00 uur

Na een korte presentatie over de hazen gaan we het veld in. Het Zaanse Rietveld is met zijn open graslanden en dichte begroeiing het perfecte leefgebied voor de haas. Nu het voorjaar aanbreekt, krijgen de hazen de kolder in hun kop. De open velden zijn veranderd in een strijdtoneel, het is rammeltijd.

Iedere ochtend en middag rennen de dieren achter elkaar aan, waarbij ze elkaar regelmatig in de haren vliegen en elkaar rake klappen uitdelen. Onder begeleiding van natuurgidsen door-

kruisen we het gebied op zoek naar hazen en hun sporen.

Garantie op het zien van een haas is niet te geven, het is en blijft de natuur en die is niet te plannen. Hazen hebben namelijk een perfecte schutkleur waardoor ze heel makkelijk compleet in hun omgeving op kunnen gaan.

Startlocatie: Polderflora, Rietveldsepad 4b,

Alphen aan den Rijn

Deelname gratis.

Aanmelden bij: natureexplorers.ivn@gmail.com

Jeugdactiviteit Vlinders - Kabouterbos

Zo. 8 maart 14.00 - 15.45 uur

Elk jaar is er voorjaars schoonmaak in het kabouterbos. Help je mee om alle kabouters en huisjes weer schoon te maken.

Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)

Kosten deelname: € 2,50 per keer voor kinderen van 4 - 8 jaar.

Aanmelden bij: ivnvlinder@gmail.com

Jeugdactiviteit Fladderaars - Mestles kinderboerderij

Za. 14 maart 9.15 - 11.45 uur

Op de kinderboerderij wonen veel dieren. Deze dieren hebben verzorging en schone hokken nodig. We gaan de hokken uitmesten, schoonmaken en voorzien van nieuw stro/zaagsel. Je kunt dan ook leren hoe je de kleinere dieren vast moet houden.

Locatie: kinderboerderij Zegersloot

Kosten deelname: zie lidmaatschap Fladderaars (8-12 jaar)

Aanmelden bij: fladderaars@gmail.com

Beleef de lente met stinsenplanten en vogelzang

Za 28 maart 10.00 - 12.00 uur

De bloeiboog start met speenkruid, krokus en ereprijs. Daarna volgen de Stinsenplanten en zijn in de regel voorjaarsbloeiers met opvallende bloemen. Deze planten zijn lang geleden van buiten Nederland aangevoerd en aangeplant om te verwilderen en hebben weten stand te houden. Sommige soorten, zoals de vingerhelmbloem, sneeuwkllokje, daslook, herfsttijloos, lenteklokje en vogelmelk, komen van nature wel in Nederland voor.

Door de aanplant buiten hun natuurlijke verspreidingsgebied kunnen ze als regionale stinsenplanten beschouwd worden. Sommige stinsenplanten worden al vanaf de late middeleeuwen gekweekt. Het aanplanten van stinsenplanten kreeg aan het eind van de 18e eeuw een grote impuls door de opkomst van de Engelse tuin. Dat betekent onder meer, dat in het wild voorkomende exemplaren van deze soorten niet verzameld of verhandeld mochten worden.

Start: MC de Plataan, Snijdelwijklaan 2 Boskoop

Deelname gratis.

Aanmelden bij: janny@countrygazette.nl

Excursie - Spechten op de Utrechtse Heuvelrug

Zo. 29 maart 08.00 - 15.00 uur

We verplaatsen ons naar Landgoed Houdering, in beheer bij het Utrechts Landschap. Daar vinden we met wat geluk alle in Nederland voorkomende spechten. De Draaihals zal lastig worden, maar de Middelste bonte specht zou moeten lukken!

Start: Parkeerplaats Golfclub Zegersloot aan de Kromme Aarweg

Deelname gratis. Houdt wel rekening met reiskosten.

Er wordt gecarpooled.

Aanmelden bij: vwgalphen@live.nl

Foto Jordan Blaauw

Speenkruid

Excursie - Stinsenplanten in het Bospark

Zo. 29 maart 14.00 - 16.00 uur

Tijdens deze lentewandeling neemt een ervaren gids u mee langs de bloeiende stinsenflora. Stinsenplanten zijn sierlijke, vaak vroegbloeiende planten die oorspronkelijk zijn aangeplant rond buitenplaatsen, landgoederen en oude boerderijen.

Denk aan sneeuwkllokjes, krokussen, bosanemonen, daslook en sneeuwroem. Deze planten zijn inmiddels verwilderd en vormen een belangrijk onderdeel van ons groene erfgoed.

Ze bloeien vroeg in het voorjaar en zorgen voor een betoverend tapijt van kleuren in parken en bossen en sieren ook het Bospark met hun bloei en hebben ook daar een waardevolle rol in de biodiversiteit van het park. Tijdens de wandeling leert u over meer over deze bijzondere flora en de geschiedenis van het park.

Start: Oude Stadhuis bij de trappen,

Burgemeester Visserpark, Alphen aan den Rijn

Deelname gratis.

Aanmelden bij: dickw@xs4all.nl

Jeugdactiviteit Fladderaars - Duurzaamheid

Za. 11 april 9.15 - 11.45 uur

Voor de toekomst van de wereld is het heel belangrijk dat we duurzamer gaan produceren en leven. Je kunt zelf al heel veel doen en alle kleine beetjes helpen! Op deze ochtend gaan wij zo duurzaam mogelijk aan de slag. Kom op de fiets of lopend. Neem wat te eten en drinken mee in een duurzame verpakking.

Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)

Kosten deelname: zie lidmaatschap Fladderaars (8-12 jaar)

Aanmelden bij: fladderaars@gmail.com

Jeugdactiviteit Vlinders - Wat zoekt daar?

Zo. 12 april 14.00 - 15.45 uur

Wat kruipt, sluipt, ruist en fluit daar in de natuur? Welke insecten en andere kriebeldiertjes ontdek jij allemaal? En durf je zo beet te houden om ze goed te bekijken?

Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)

Kosten deelname: € 2,50 per keer voor kinderen van 4 - 8 jaar.

Aanmelden bij: ivnvlinder@gmail.com

Jeugdactiviteit NatureXplorers - Botten, tanden, kiezen

Vr. 17 april 19.30 - 21.30 uur

Deze ochtend staat in het teken van botten, schedels, tanden en kiezen. Hoe kun je aan een schedel of tanden en kiezen zien of een dier een planteneter of vleeseter is? We hebben een hele verzameling schedels, kaken en wervels van verschillende dieren om te bekijken. Ook we leren het verschil tussen herbivoren, carnivoren of omnivoren. Daarnaast gaan we zelf uilenballen uitpluizen, hierin vinden we verschillende soorten muizenschedeltjes. Sommige schedels hebben puntige- en andere juist platte-kiezen. Dus wie is de vleeseter en wie de planteneter en heb je ook schedels gevonden van omnivoren?

Bij muizen komen ze alle drie voor en zouden we ze ook kunnen vinden! Het wordt vast een zeer interessante ochtend!

Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)

Kosten deelname: zie lidmaatschap NatureXplorers

(12-16/18 jaar). Keertje sfeer proeven kan altijd.

Aanmelden bij: natureexplorers.ivn@gmail.com

Agenda

Excursie – Het Zwartepad kleurt, zoemt en geurt. Scherp de zintuigen

Za. 25 april 10.00 – 12.00 uur

Duizenden bloemen in het Vogelbos en het Heempad. Wilde bloemen op de Ringdijk. We genieten van een natuurlijk kleuren-paneel van lentebloemen. Vogels zingen, bijen en vlinders hebben de geur- en kleurenpracht ontdekt. Wandeling over de Ringdijk, Heempad en bezoek aan het Vogelbos.

Start: MC de Plataan, Snijdelwijcklaan 2, Boskoop.

Deelname gratis.

Aanmelden bij: Janny@countrygazette.nl

Excursie – 1^e Oostvaartroute voorjaar

Zo. 3 mei 14.00 – 16.00 uur

De Oostvaartroute is genoemd naar een van de vaarten die overtollig water uit de diepliggende polders moesten afvoeren. Door inklinking, maar vooral door het afgraven van veen liggen de graslanden soms meters lager dan de wegen en de kaden. Dat verklaart ook de vele molens die langs de route opduiken. Er valt dus genoeg te zien langs deze verrassend gevarieerde route. Elk jaargetijde is het landschap en de natuur anders. Daarom gaan we dit jaar 2 maal dezelfde wandeling maken en ontdekken wat er allemaal te zien is en de verschillen met de voorgaande excursie.

Start: Rijnenburgermolen, Corellistraat, Hazerswoude Rijndijk

Deelname gratis.

Aanmelden bij: dickw@xs4all.nl

Jeugdactiviteit Fladderaars – Zoem, zoem bij!

Za. 9 mei 9.15 - 11.45 uur

Bijenvrienden opgelet, bijen zijn superbelangrijk voor al het lekkere fruit en alle mooie bloemen om ons heen. Zonder deze kleine helden zouden we veel minder appels, aardbeien en zelfs chocola hebben! Laten we samen de wondere wereld van bijen ontdekken en leren hoe we ze kunnen helpen.

Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)

Kosten deelname: zie lidmaatschap Fladderaars (8-12 jaar)

Aanmelden bij: fladderaars@gmail.com

Excursie – Vogels spotten in het Gouwebos

Za. 9 mei 10.00 – 12.00 uur

In het kader van de Nationale Vogelweek. We leren vogels aan hun zang herkennen; Zijn er al jonge grutto's in de Vooroefse polder? Op het fluitenkruid zien we koolwitjes, oranjetipjes. We horen fitis, tjiftjaf, roodborst zwartkop en meer.

Start: MC de Plataan, Snijdelwijcklaan 2, Boskoop.

Deelname gratis.

Aanmelden bij: Miep Munninghoff mail tamie@casema.nl

Jeugdactiviteit Vlinders – Wilde planten en bloemen

Zo. 10 mei 14.00 - 15.45 uur

Wilde planten groeien spontaan in de natuur. Daar hebben wij ze zelf niet geplant. Ga je mee op zoek? Kunnen wij zelf ook zorgen dat er meer bloemen gaan bloeien?

Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden (adres pag.29)

Kosten deelname: € 2,50 per keer voor kinderen van 4 - 8 jaar.

Aanmelden bij: ivnvlinder@gmail.com

En verder:

6 mei 2026 20.00 uur

Algemene Ledenvergadering

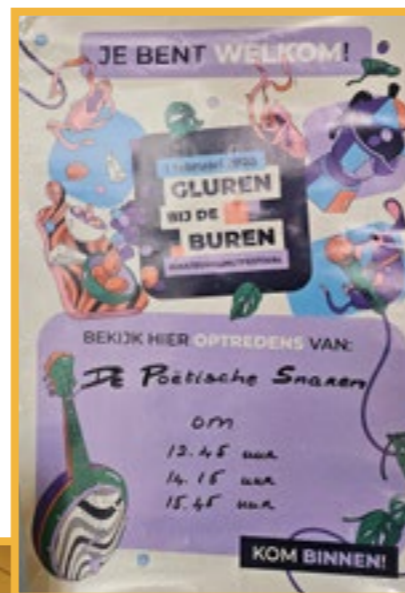
Locatie: Bezoekerscentrum De Veenweiden

Bezoekerscentrum

Intermezzo druk bezocht

Tekst en foto's Irma Brugmans

Ook dit jaar nam Bezoekerscentrum De Veenweiden (BC) weer deel aan 'Gluren bij de buren'. Dit is een landelijk initiatief van Stichting de Bühne, waar podiumkunst en ontmoeting centraal staan. In het BC trad het trio 'Poëtische snaren' op met gitarist Dingeman Coumou en dichters Albert Dorrestein, Hans Krüse met het programma 'Intermezzo'. Dingeman Coumou liet eigen arrangementen horen van o.a. Braziliaanse liederen als *Manha de Carnaval*, *Agua de beber*, maar ook het engelse *Over the rainbow* en het franse *Feuilles Mortes*. Het intermezzo bestond uit natuur geïnspireerde gedichten van Hans en Albert. Het beloofde half uurtje werd ruim overschreden, maar de geboeide luisteraars hadden daar geen problemen mee.

IVN Alphen aan den Rijn

Bestuur

voorzitter Gert de Geest voorzitterivnalphenaandenrijn@ivn.nl 06-23817870

Excursies, Natuurkiekers, Team Ontvangst, VLB

secretaris Vacature secretarisivnalphenaandenrijn@ivn.nl

Vrijwilligers

penningmeester Foppe Jan Japenga penningmeesterivnalphenaandenrijn@ivn.nl 06-53226448

Vertrouwenspersoon, Vrienden vh Heempad

algemeen bestuurslid Wiepke Warmerdam wiepkew@gmail.com 06-24930925

Lezingen, Planologie en Milieu, Plantenwerkgroep i.o., Vogelwerkgroep, Vlinderwerkgroep

algemeen bestuurslid Erica Goedhals ericagoedhals.ivnalphenadrijn@gmail.com 06-21878000

Communicatie/PR Social Media, Bont Allerlei, IVN-info (incl kramen), Jeugd, Junis BSO

Coördinatoren werkgroepen

Bont Allerlei Irma Brugmans IVNbontallerlei@gmail.com 06-13187800

Communicatie Irma Brugmans a.i. communicatieivnalphenaandenrijn@ivn.nl 06-13187800

Fladderaars Maarten Hooghiemstra fladderaars@gmail.com 06-14313950

Fotowerkgroep Natuurkiekers Marco Zwijnenburg a.i. coordinatie@natuurkiekers.nl

IVN-info (incl. kramen) Vacature info.ivn.alphenaandenrijn@gmail.com

Lezingen Liesbeth Bos lezingenIVNAlphen@gmail.com 06-12883574

Excursies Dick Warmerdam dickw@xs4all 06-17718203

NatureXplorers Suzanne van Egmond natureexplorers.ivn@gmail.com

Team Ontvangst Irma Brugmans a.i. irmabrugmans@gmail.com 06-13187800

Planologie en Milieu Wiepke Warmerdam planologieIVNAlphen@proton.me

Vlinders Gerda Bonninga ivnvlinder@gmail.com 06-53403123

Vlinderwerkgroep Dinky van Berkel dinkyvanberkel@outlook.com

Vogelwerkgroep Ingmar Westerman vvgalphen@live.nl

Vrienden van het Heempad Hans van Dam janny@countrygazette.nl 0172-214775

Vrijwillig Landschapsbeheer Wim Dieho wimdieho@ziggo.nl 06-86641802

Inleveren Kopij IVN Media

nieuwsivnalphenaandenrijn@ivn.nl

Voor aanleveren kopij voor alle media van IVN Alphen aan den Rijn, Bont Allerlei, Persberichten, Website, Nieuwsbrief, Facebook, Instagram.

Vertrouwenspersoon Angela Schouten angela.schouten@gmail.com 06- 55307217

Wanneer je een vraag, probleem of klacht hebt over de manier waarop je bejegend wordt binnen de vereniging neem dan contact op met Angela Schouten. Dit is geheel vertrouwelijk.

Regiocontactpersonen

Boskoop Hans van Dam janny@countrygazette.nl 0172 214775

Ter Aar Atje van der Laan joop.atje@gmail.com 06-12162955

Kaag en Braassem Dick Warmerdam dickw@xs4all.nl 06-17718203

Koudekerk aan den Rijn Riet van Tol rivatol@gmail.com 06-25247254

Hazerswoude Ans van den Broek ansjedegroot@live.nl 0172-587912

Verenigingsgebouw

Bezoekerscentrum De Veenweiden

Adres Burgemeester Bruins Slotsingel 15, 2403 NC Alphen aan den Rijn 0172-533296

Openingstijden Bezoekerscentrum Voor actuele openingstijden zie bc-deveenweiden.nl

Data en tijden zijn onder voorbehoud. Check altijd vooraf bij de organisatie en/of op de website ivn.nl/alphenaandenrijn.

Colofon

REDACTIE: Irma Brugmans
VORMGEVING: Roelof Schutter
FOTO OMSLAG: Janny Eskes
FOTO ACHTERZIJDE: Koos Slappendel
BEZORGING: Henry Loeters
EINDREDACTIE: Irma Brugmans

AAN DIT NUMMER WERKTEN MEE

Gerda Bonninga, Jordan Blaauw, Irma Brugmans, Hans van Dam, Mireille van Duuren, Suzanne van Egmond, Janny Eskes, Gert de Geest, Erica Goedhals, Maarten Hooghiemstra, Dirk Koster, Peter de Maagt, Ria van Oeveren, Gert-Jan Pieterse, Roelof Schutter, Koos Slappendel, Stef Strik, Willem van Weerdhuizen, Anna-Isabel Weterings, Elvira Wiersema, Marco Zwijnenburg

REDACTIEADRES

Telefoon: 06 - 13 18 78 00
E-mail: IVNBontallerlei@gmail.com o.v.v. Bont Allerlei

UITGAVE: IVN Alphen aan den Rijn
DRUK: DrukZo

SOCIAL MEDIA IVN ALPHEN AAN DEN RIJN

www.ivn.nl/alphenaandenrijn
facebook.com/ivn.nl
[Instagram ivn.alphenaandenrijn](https://instagram.com/ivn.alphenaandenrijn)

SLUITDATUM KOPIJ BONT ALLERLEI NR.2- 2026

7 april 2026

OVER BONT ALLERLEI

Uitlatingen in dit blad gedaan, geven niet noodzakelijk de standpunten weer van de redactie of het afdelingsbestuur.
©Overname van artikelen is toegestaan met bronvermelding na schriftelijke toestemming

GEGEVENS LIDMAATSCHAP 2026

Contributie leden € 25,-
Contributie huisgenoten € 12,50

De contributie wordt landelijk geïncasseerd in de maand van start lidmaatschap. Bij vragen / problemen stuur een email aan de penningmeester.

Overstappen of opzeggen van de automatische incasso is natuurlijk mogelijk. Stuur hiervoor een mail naar penningmeesterivnalphenaandenrijn@ivn.nl o.v.v. 'automatische incasso'.
Bankrekeningnummer: NL 85 RABO 0301 6899 62

ADVERTEREN IN BONT ALLERLEI 2026

Per jaar voor 4 nummers:
1/1 pagina € 274,45
1/2 pagina € 139,50
1/4 pagina € 76,95
1/8 pagina € 43,95

ANBI IVN Alphen aan den Rijn is een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI).
• Giften zijn vaak aftrekbaar door onze ANBI-status
• RSIN nummer: 816027766

Bij de cover

Foto voorzijde Janny Eskes

Aantrekkingskracht bij koolmezen

Koolmezen kunnen goed uv-licht waarnemen, in tegenstelling tot de mens en de meeste andere dieren. Het vermogen om uv-licht waar te nemen is essentieel voor het vrouwtje om een mannetje te selecteren. Het zwarte brede bandje/streepje is hierbij het belangrijkste deel om indruk te maken en een zo groot mogelijke kans te maken voor een mannetje om door een vrouwtje te worden uitgekozen. UV-gevoeligheid wordt gebruikt om soortgenoten makkelijk waar te nemen maar toch niet op te vallen voor roofdieren aangezien deze geen uv-licht kunnen waarnemen. Voor vrouwtjeskoolmezen speelt hiernaast ook het bewijs dat een mannetje voor haar kan dansen, zingen en voeren een belangrijke rol in de selectie. (bron Wikipedia)

Te laat begonnen met natuurbeleving? Kennis opdoen via tijdschriften?

Aangeboden: vele jaargangen diverse natuurbladen: Vogels/ Vlinders/ Groei & Bloei/ Z-Hollands Landschap/ Puur/ Waardvogel (Krimpenerwaard)/ Mens en Natuur/ en meer.

Ook diverse (geprinte) digitale natuurbrieven (Nature Today/ Natuurbericht)
Gratis af te halen bij Hans van Dam, tel.0172-214775 / janny@countrygazette.nl

Hergebruik Bont Allerlei

Wat doe je met een recente Bont Allerlei als je hem gelezen hebt? Bewaren? Dat is natuurlijk prima. Doorgeven aan familie, vrienden of in een minibieb leggen kan ook. Zo verspreid je onze 'groene boodschap'! Weet je niemand en wil je jouw exemplaar niet bewaren? Maak dan IVN er blij mee! Wij vinden Bont Allerlei een mooi 'visitekaartje' om aan belangstellenden te laten zien of mee te geven. Wil je daaraan meewerken, breng je recente Bont Allerlei dan langs op woensdag-, zaterdag- of zondagmiddag tussen 14-16 uur ('s zomers tussen 14-17 uur) bij het Bezoekerscentrum, Burg. Bruins Slotsingel 15, Alphen-Zegersloot. Of doe hem buiten openingstijden in onze brievenbus. Alvast hartelijk dank!

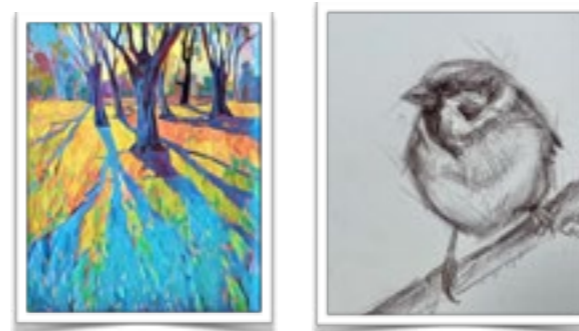
BONT ALLERLEI DIGITAAL?

Lees Bont Allerlei ook online. <https://www.ivn.nl/afdeling/alphen-aan-den-rijn/bont-allerlei>

Wie Bont Allerlei voortaan digitaal wil ontvangen stuurt een mailtje naar ivnbontallerlei@gmail.com o.v.v. 'Bont Allerlei liever digitaal'.

Teken- en Schilderlessen Petra van der Made

Beeldend Kunstenaar

Voor informatie of inschrijving
kunst@petravandermade-art.nl
Mobiel: 0636127398

Elckerlyc-Atelier
Havixhorst 254
2402MZ Alphen aan den Rijn

Jubilarissen 2025

In 2025 waren Nick Verwoerd en Gert de Geest 40 jaar IVN-lid. Penningmeester Foppe Jan speldde het gouden speldje op bij Gert. Nick kon helaas niet aanwezig zijn.

foto Pieter van Tol

Torenvalk

In Nederland was de torenvalk lange tijd de talrijkste broeden- de roofvogel. Tegenwoordig is die plek ingenomen door de buizerd. Door gebruik van landbouwgif daalden de landelijke aantallen van de torenvalk rond 1960. Na een verbod op dat landbouwgif leefde de torenvalk weer even op. Helaas gaat hij sinds ongeveer 1990 opnieuw achteruit, met kleine oplevingen tijdens veldmuisrijke jaren.

Tegenwoordig is nog maar een kwart over van de aantallen van halverwege vorige eeuw. Steeds intensiever grondgebruik maakt grote delen van het boerenland ongeschikt voor torenvalken.

Foto Koos Slappendel

